

POMOŽNI ŠERIFI RAZGNALI STAVKUJOČE FARMERJE

**VETERANI PRAVIJO, DA SE BODO
PRIDRUŽILI FARMERJEM, KO
BODO OBNOVILI SVOJ BOJ**

S prigovarjanjem in policijskimi krepelci so bili piketi pregnani. Voditelj stavkujočih farmerjev je resno zbolel. — Sodišče je pridržalo devet mož pod precej visoko jamščino. — Štirinajst piketov nevarno ranjenih v nočnem napadu.

CHEROKEE, Iowa, 31. avgusta. — Kmalu po polnoči je bil vpriporjen napad na farmerje, ki stražijo cesto, vodečo proti tukajšnjemu mestu. Neznanci so jih napadli iz zasede ter nevarno ranili štirinajst piketov. Tovariši so odnesli ranjence na farmo Mrs. Frank Philipps ter pozvali zdravnika dr. Wise-a. Zdravnik jih je obvezal ter rekel, da bo eden med njimi skorogotovo podlegel poškodbam.

Serif Arthur H. Tilton je potrdil poročilo, da je bil vpriporjen napad na farmerje, istočasno je pa dostavil, da ni bilo v bližini nobenega njegovega pomagala.

V Cherokee vlada veliko razburjenje. Šerif je rekel, da bo prosil gubernerja za vojaštvo.

OMAHA, Neb., 31. avgusta. — Stavkujoči farmerji so dobili kontrolo nad cestami, vodečimi v Omaha. Dovoz živine je skoro popolnoma ponehal.

DES MOINES, Iowa, 31. avgusta. — S svojimi 26 deputiji je šerif Polk okraja, Charles Keeling, končal svoje delo s tem, da je odstranil z 28 cest, ki vodijo v Des Moines pikete Farm Holiday Association, ki so se zakleli, da bodo vstavili ves dovoz živeža v mesto, dokler ne dobijo za svoje pridelke primerne cene.

Ko so farmerski piketi pod vdarci deputijevih krepelcev polagoma zginjali s cest, je voditelj farmerske stavke Milo Reno, ki je bolan in se nahaja v postelji, preklinjal vse one, ki skušajo napraviti mir, ter je izjavil, da bo takoj ko bo mogel iz postelje, vpriporil tako siino stavko, da bo zavzela celo deželo.

Iz taborišča veteranov, ki so bili izgnani iz Washingtona, je njih voditelj Lyman Cook poslal farmerjem pismo, v katerem jim obljublja, da so pripravljeni se takoj postaviti v njihove vrste, kadar bi bi zopet pričel boj za pravico zatiranih.

Deputiji so pr. peljali pred mirovnega sodnika enajst piketov, med katerimi je bilo tudi nekaj veteranov. Sodnik je pridržal v zaporu devet mož pod jamščino \$1000, dva pa pod jamščino \$2500, čes, da so kršili postavlo s tem, da so ustavljali vozove po cestah. Vsi pridejo pred sodišče 8. septembra.

Serif Keeling je pričel s čiščenjem cest kmalu po polnoči in se je vrnil ob petih popoldne. Farmerjem je s prijaznimi besedami prigovarjal, da se razidejo, kjer pa to ni pomagalo, se je tudi posluževal svojih pesti in krepelca. Farmerji, ki ga poznajo, so poslušali njegove besede in so se umaknili, piketi iz oddaljenih krajev pa so se razšli šele, ko so jih dobili po glavi. Ob štirih je šerif naznanil, da na cestah ni več piketov. Vse dopoldne in popoldne so prihajali tovorni avtomobili z živežem v mesto.

"Ne morem reči, da ne bodo več prišli," je rekel šerif, "toda, če pridejo, jih bom zopet razgnal."

SIOUX CITY, Iowa, 31. avgusta. — V spopadu pri Cushing, Iowa je bilo ranjenih enajst šerifovih deputijev. Farmerski piketi, oboroženi s palicami in železnimi drogi, so napadli deputije, ki so skušali s svojim varstvom peljati v mesto tovorni avtomobil prašičev.

Deputiji so bili poklicani na farmo Williama Turnerja, ki jih je prosil, da mu pomagajo, da pri-

Nezaposlenost je večja kot kdaj prej

PETROLEJ JE GLAVNA VABA JAPONCEV

Kitajci dolže Japonce, da hočejo dobiti mandžurski petrolej. — Isti namen jih vleče tudi v Jehol.

Washington, D. C., 31. avgusta. — Kitajski vladni uradniki v Nankingu zatrjujejo, da je želja po petroleju gnala japonsko armado v Mandžurijo ter jih sedaj goni dalje v provinco Jehol.

Kitajska vlada uravi, da so ruski inženirji v službi kitajske vlade našli v severni Mandžuriji, zlasti v provinciji Heilungkian, obsežno petrolejsko polje, ki se razteza preko provincije Jehol proti jugozapadu v provinco Samsi.

Kitajska vlada pravi, da je petrolej napolnil Japonce, da so prodli s svojo armado severno do Tsitsihara lanske zimo in so napadli armado generala Ma Čan-šana. Poleg tega zatrjuje nankingska vlada, da dosedanje najdbe ruskih inženirjev kažejo, da bo v bodoče Kitajska izmed vseh drugih dežel pridelala največ petroleja.

Južna Mandžurija, kjer je japonska mandžurska železnica, ni ma petroleja. Sicer se tudi tam nahaja nekaj vreleev, toda ne dajejo toliko petroleja, da bi se delo izplačalo.

Tudi japonski petrolejski vrelci na otoku Sahalinu so tako slabi, da so jih sedaj zaprli. Vseled tega hoče Japonska s silo pridobiti ozemlje, kjer je še mnogo petroleja.

ZA STEKLENICO MLEKA UBIT

Philadelphia, Pa., 30. avgusta. Nek trgovce je videl, da je Wallace F. Mitchell, oče petih otrok, ukradel steklenico mleka in ga je ustrelil.

Mitchellova žena je spoznala njegovo truplo. Mitchell je bil mašinstin toda že več časa brez dela.

Trgovce Bernard Beese je ki je ustrelil Mitchella, pravi, da je videl Mitchella in še nekega drugega moškega, ko sta vzela steklenico mleka. Ko je oba za to prijel, je eden med njima zamahnil s steklenico proti njemu. Zato je Beese ustrelil in Mitchell je padel, medtem ko je drugi moški pobegnil.

Beese je bil pridržan v zaporu brez jamščine.

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

pelje prašiče na trg, katerega farmerji še niso blokirali. Pod stražo deputijev je prišel avtomobil srečno skozi prvo vrsto piketov, toda nato so se farmerji odpeljali za avtomobilom in deputiji so se jim postavili v bran.

Najbolj je bil poškodovan deputi Harry Vandersteeg, kateremu so bila zlomljena tri rebra in je dobil še druge poškodbe. Skupno ž njim sta bila prepeljana v bolnišnico Harry Bernholz in Paul Curran, drugi pa se zdravijo doma.

PREMIRIJE V EKVADORJU

Med uporniki in vladnimi četami je bilo sklenjeno premirje. — Pogodbi so se, da ostane Alborno provizorični predsednik.

Guayaquil, Ekvador, 31. avgusta. — Največja revolucija v Ekvadorju je bila končana s premirjem, katerega so sklenili voditelji upornikov in vladnih čet v Quito.

Komisija diplomatskega kora je v glavnem mestu pod varstvom ameriške zastave, dosegla premirje, po katerem bo Humberto Alborno prevzel vladno kot provizorični predsednik.

Premirje je končalo štiri dni revolucije, ki je imela za posledico vroče boje v Quito. Najljutejši boji so bili blizu Coca Fuerte, kjer so bile vtaborjene Bolivarjeve čete, ki so bile glavna opora uporniške armade.

Uporniki so umaknili svoje zahteve, da mora biti postavljen za predsednika dr. Neptali Bonifaz. Voditelji vladnih čet so nato popustili vsaj zahtevi, da mora biti predsednik Baquerizo Moreno mesto dr. Bonifaza, katerega kongres ni potrdil, ker ni ekvadorski državljani.

Poročila iz Quito naznanjajo, da so uporniki sprejeli vse pogoje in da se njihova vojska že razhaja.

Tekom štiridnevnih bojev je na obeh straneh padlo okoli 500 vojakov.

Za sedaj je nemogoče dognati število ranjenih, katerih je mnogo več kot ubitih.

MCADOO JE ZMAGAL PRI PRIMARNIH VOLITVAH

San Francisco, Cal., 31. avgusta. — Pri primarnih volitvah je zmagal bivši državni zakladničar William McAddo ter bo kandidiral na demokratskem tiketu za zveznega senatorja. Istotako je zmagal tudi Alan Tubbs, eden najbolj odločnih nasprotnikov prohibicije.

POSLEDNJI DIVJI GOLOB

Washington, D. C., 31. avgusta. Kot sporoča Smithsonian zavod, je zadnji ameriški divji golob poginil ob eni popoldne 1. septembra 1914 v zoologičnem vrtu v Cincinnati, Ohio.

Ta golob je nagačen in se nahaja v Smithsonian zavodu v Washingtonu.

Po vseh Združenih državah je bilo na milijone divjih golobov, katere pa so lovci streljali v taki množini, da so jih popolnoma iztrebili.

REVOLUCIJA V BRAZILIJU

Uprla se je tudi država Rio Grande do Sul. — Uporniki v Sao Paulo pričakujejo s tem zmagost.

Montevideo, Uruguay, 31. avgusta. — Revolucija v Braziliji bo skoro gotovo v kratkem prišla do odločilne točke in sicer v pri-log upornikom v državi Sao Paulo, ker pravijo zadnja poročila, da se je proti zvezni vladi tudi uprla država Rio Grande do Sul.

Ker se vojna sreča v bojih med vladnimi četami in uporniki v državi Sao Paulo ni obrnila do sedaj na nobeno stran, bodo uporniki, imel izdatno pomoč, ker se je proti vladi tudi uprla država Rio Grande do Sul, kjer so se po poročilih iz uporniškega tabora pričeli veliki nemiri.

Upornike v državi Rio Grande do Sul vodita generala Felipe Nery Portinho in Nicolau Dea-raujo Vergeineiro.

Rio de Janeiro, Brazilija, 31. avgusta. — Zvezni glavni stan naznanja, da so vladne čete zasedle železniško križišče Itapira, 80 milj severovzhodno od Sao Paulo.

Polkovnik Cicero Goes Monteiro, brat zveznega poveljnika generala Monteiro je bil ubit.

VELIKA VROČINA V WASHINGTONU

Washington, D. C., 31. avgusta. — Zvezno glavno mesto je doživelo danes najbolj vroč dan v zadnjih dveh letih. Zjutraj ob 8. je kazal termometer 81 stopinj, ob dveh popoldne pa že sto stopinj.

"GRAF ZEPPELIN" NA POLE- TU PROTI BRAZILIJU

Hamburg, Nemčija, 31. avgusta. — Vodilni balon "Graf Zeppelin", ki je hotel poleteti proti Braziliji, se je nahajal ob polpetih popoldne petsto milj jugozapadno od Kap Verde otočja.

KRST ILEANINEGA SINA

Dunaj, Avstrija, 31. avgusta. — Sin avstrijskega nadvojvode Antona in prejšnje romunske princee Ileanne je bil z velikimi ceremonijami krščen v cerkvi sv. Otmarja in mu je bilo dano ime Štefan.

Otrok je bil krščen z vodo iz Jordana, katero je poslala bivša avstrijska cesarica Zita.

Stariši so opustili staro navado pri krstu in so mu dali samo ime Štefan, mesto cele vrste dodatnih imen.

Pri krstu je bilo navzočih 200 gostov, kot boter pa je otroka držal bivši španski kralj Alfonz. Med navzočimi so bili tudi bivša grška kraljica Elizabeta, romunski kralj Karol, nadvojvoda Teodor, ki je zastopal cesarico Zito in mnogo drugih dostojanstvenikov.

Otroku so prinesli mnogo dragocenih daril. Boter Alfonz je dal zlato cigaretno dozo, katero bodo tako dolgo hranili, da bo mladi princ zrastel in smel kaditi.

GREEN PRAVI, DA JE V DEŽELI 11 MILIJONOV NEZAPOSLENIH

WASHINGTON, D. C., 31. avgusta. — Wm. Green, predsednik Ameriške Delavske Federacije, je rekel danes, da je v Združenih državah enajst milijonov štiristotisoč nezaposlenih. To je največje število izza začetka depresije. Značilno pa je, da je bilo meseca avgusta odpuščenih manj delavcev kot pa prejšnje mesece. — Green je bil zelo pesimističen glede bodoče zime.

ČERMAK NI VIDEL REVŠČINE

Pariz, Francija, 31. avgusta. — Župan Anton J. Čermak iz Chicago, Ill., je sedaj na povratku iz Čehoslovaške v Ameriko. Z avtomobilom je obiskal mesta: Lipsko, Karlove vare, Praga, Dunaj, Vratislava, Budimpešta, Zlin, Varšava, Poznanj, Berlin, Luverne in Pariz. Iz Pariza bo odpotoval v Dublin in nato v London, od koder bo odpotoval v Ameriko.

Na banketu, katerega so priredili njemu na čast ameriški časnikarji, je v svojem govoru rekel župan Čermak:

— Kje je tista srednjeevropska revščina, o kateri vedno toliko slišimo, ne vem. V Evropi sem bil leta 1921 in sem videl veliko revščino ljudstva povsod, ker je bilo komaj po vojni. Prišel sem zopet leta 1924 in sem opazil mnogo izboljšanj. Toda po celi Evropi izgleda sedaj 100 odstotkov boljše kot pa je bilo pred osmimi leti.

— Naj bo v Nemčiji, na Poljskem, Čehoslovaški, Avstriji, Ogrski, Švici ali Franciji in še posebej v osrednji Evropi — tam ni videti pomanjkanja. Povsod vidi človek lepo oblečene ljudi, ki živijo udobno in si tudi privoščijo zabavo.

— Navzile vestem, ki so razširjene po drugih državah, je Berlin miren. Dunaj izgleda kot najbolj srečno mesto na svetu.

V BODOČE SE BO PAZIL

Albion, Nez., 31. avgusta. — Farmer George Cook je v jezi s pestjo udaril svojega konja po čeljusti. Konj je samo enkrat naglo obrnil glavo, nato pa jo mirno pobil; farmer pa sedaj zdravi zlomljeno roko.

NOVA ITALIJANSKA KRIZARKA

Genoa, Italija, 31. avgusta. — Ob priložnosti italijanske kraljeve rodbine in na tisoče ljudstva je bila splovljena nova italijanska križarka Bolzano. Princeza Marija Adelajda, sestra geneveškega vojvode je ob ladji razbila steklenico šampanjca, predno je zdrčala v morje.

Bolzano je sedma novih križark, katere je pričela Italija graditi leta 1929. Dolga je 192,5 metra, široka 20,6 metra in bo vozila s hitrostjo 36 vozlov na uro in tudi celo več s turbinami, ki proizvajajo 37.000 konjskih sil. Oborožena je z 8-palčnimi topovi in štiripalčnimi topovi za obstreljevanje aeroplanov.

Prihodnjo zimo bo še enkrat toliko nezaposlenih kot jih je bilo lansko — je rekel. — Bližajo se nam strašni meseci. Že sedaj moramo računati, da bo do 1. januarja izgubilo nadaljnih dva milijona delavcev delo in zaslužek. To se pravi, da bo prihodnjo zimo v Ameriki trinajst milijonov nezaposlenih.

— Številke nikakor ne pokazujejo, da se je nezaposlenost zmanjšala, pač pa le, da meseca avgusta ni bilo slabše kot običajno.

— Soglasno z vladno statistiko je bilo meseca januarja nezaposlenih 10.304.000, februarja 10 milijonov 533.000, marca 10.477.000, aprila 10.496.000, maja 10.818.000, junija 11.023.000. Statistika za mesec julij še ni završena.

— Dejstvo, da se meseca avgusta nezaposlenost ni povečala, je precej razveseljivo, istočasno je pa tudi treba konstatirati, da ni nobenih novih del na razpolago.

POZORIŠČE KRISTOVEGA CUDEŽA

Nemški arheolog je našel prostor, kjer je Kristus nasitil 5000 ljudi. — Našel je staro cerkev.

Vatikanako mesto, 31. avgusta. Cerkevni arheologi so mnenja, da so našli v Liberiji ob Galilejskem jezeru prostor, kjer je po zgodbi sv. pisma Kristus v puščavi pomnožil pet hlebov kruha in dve ribi ter nasitil 5000 ljudi.

Po nekaterih poročilih je bila na mestu sezidana cerkev in sedaj je nemški ravnatelj orientalskega zavoda v Jeruzalemu Rev. Evarist Andrej Mader našel razvaline cerkve.

Jezuit Chrysologus Spelucci, razpravljajoč v tej najdbi v "Ilu-strazione Vaticana", pravi, da ta najdba popolnoma odgovarja vsem podatkom cerkvene zgodovine. Prostor se nahaja na obronku gore tik jezera.

Mader je našel razvaline sedem čevljev globoko v zemlji. Zelo dobro je ohranjena velika plast mozaika.

Razvaline kažejo, da je bila bazilika dolga 170 čevljev in 66 čevljev široka. Pod oltarjem je kamen, ki najbrže označuje prostor čudeža. Mozaik na prednji strani kamna predstavljajo kače, morske ptice, rastline in lotos rastlino. Za oltarjem pa kaže mozaik podobe hlebov in dveh rib poleg košar, najbrže predstavljajoč dva najst košar, v katere so po svetopisemskih zgodbah Kristusovi učenci pospravili ostanke kruha in rib, ko je bila množica nasičena.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
BROOKLYN PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Baker, President

L. B. Baker, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
215 W. 11th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

For one year \$7.00
For six months \$3.50
For three months \$1.75
For one month \$0.50

Subscription Yearly \$7.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenek nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebno ne morejo biti poslani. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivalnice namani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 215 W. 11th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3575

IZHOD IZ ZAGATE

Prejšnji teden se je vršila v Washingtonu konferenca odličnih trgovcev in industrijalcev, ki so v družbi predsednika Hooverja razpravljali, kako bi bilo mogoče povesti deželo iz sedanje krize.

Debatirali so o tem in onem, in slednjič se je povzpela predsednik do precej drzne trditve, da je najhujša kriza, kar je doživela ta dežela, takorekoč že prestana.

V zvezi s tem so se začele pojavljati ideje, ki so se pred kratkim veljale skoro za revolucionarne.

Nekateri priporočajo šesturni delovnik in petdnevni delovni teden, češ, da bi bilo na ta način mogoče preskrbeti ogromnemu številu nezaposlenih delo in zaslužek.

Nekatere strokovne unije so že udeležile to odredbo. Tudi Hoover je za krajši delovni čas, in s tem je dana pobuda, da se bo res nekaj ukrenilo v tem pogledu.

Nepobitno dejstvo je, da se zgodovina ponavlja.

Ko so Španci osvojili Peru, so uvedli jezuiti med tamšnjimi domačini gospodarski sistem, ki je bil naravnost nekaj idealnega. Nikomur ni bilo treba več delati kot tri ure na dan. Ob zvokih godbe so hodili delavci na delo in ob zvokih godbe so se vračali domov.

Načrt je bil povsem lahko izvedljiv v deželi, ki je imela v to svrhu primerno klimo in zemljo ter ni imela nobene industrije, ki bi bila razvita v našem zmislju. Po tleh izkoriščevalcev je pa kmalu napravil konec tej jezuitski republiki.

Kako bi se tak poskus obnesel v današnjem času, ko je industrija razvita skoro do zadnje podrobnosti?

Tehnika je tako napredovala in moderni stroji toliko proizvajajo, da ni mogoče vseh izdelkov sproti in dobičkonosno prodati.

Produkcije je bilo vedno več, blaga se je pa vedno manj prodalo. Med producentom in konsumentom je začel nastajati vedno večji prepad. Zaenkrat je edin izhod za nekakšno uravnavo skrčenje delovnega časa.

Nekaj je treba storiti v tem pogledu. Na odpravo čudež moderne tehnike ni misliti, kajti v tem slučaju bi se moralo vrniti človeštvo k najprimitivnejšemu načinu izdelovanja, oziroma izključno k domači industriji.

Nadalje je treba vpoštevati, da bi se cena vsem potrebščinam znatno zvišala, ako bi bilo z izdelovanjem zaposleno večje število ljudi.

Na koga bi padlo to odvisno breme? Predvsem na konsumenta. Ker pa tvori delavstvo največji odstotek vsega odjemalstva, je zopet zaključen krog, iz katerega ni nobene izhoda.

Amerika se ima baviti z ogromnimi problemi. In če sedanje probleme začasno in količkov uspešno reši, se bodo novi pojavili.

Življenje je pač boj brez konca in kraja.

ZVEZA MED NEMČIJO IN ITALIJO?

"Manchester Guardian" objavlja članek svojega stalnega dopisnika iz Zeneve o ozadju nedavnih izjemnih v italijanski diplomaciji in spravi, te izjemne v zvezi z novimi stališči Italije in Nemčije v zunanji politiki. Merodajni čimtelji v Zenevi, pa tudi v Londonu in Parizu, zelo resno presojajo položaj, ki je nastal zaradi nenadne izjemne v nemški in italijanski politiki. Splošno smatrajo, da ni le golj slučaj, da so se v teku enega tedna vrstili članki italijanskega letalskega ministra Balba in Mussolinija v "Popolo d'Italia" ter znani govor nemškega obrambnega ministra generala Schleicherja v nemškem radu. Okoliščine, v katerih so bili objavljeni ti članki in pred vsem omenjeni govor, dajo naslutiti, da gre pri celi stvari za skupno akcijo nemške in italijanske vlade, ki ni naperjena samo proti razorožitveni konferenci, marveč tudi direktno proti Ligi narodov.

Treba se je samo spomniti, da so narodni socialisti od vsega početka svojega pokreta pa do sedaj neprestno zahtevali, da mora Nemčija izstopiti iz Lige narodov. Mussolini pa je v svojem članku napovedal, da bi se takemu koraku Nemčije v gotovih okoliščinah priključila tudi Italija.

"Manchester Guardian" opozarja na to, da je "Popolo d'Italia" še po tem, ko je bil že v celoti objavljen Mussolinijev članek, ki ga je Duce napisal za italijansko enciklopedijo, ponovno objavil na prvi strani lista izveček iz tega članka pod naslovom "Fasizem in bodočnost človeštva". V tem izvečku naglašja Mussolini, da ne veruje v večni mir med narodi in da bi bil tak mir za narod le škodljiv. Samo vojna, povdarja Mussolini, potegne do najvišje stopnje vse človeške energije in daje značaj in plemenitost narodu, ki je dovolj junaški, da se ne plaši vojne. Poleg tega naglašja Mussolini, da v tem članku, da so vse mednarodne ustanove fašizmu tuje, četudi mu v gotovih primerih lahko prinašajo korist. Težko si je zamisliti hujšo obsodbo Grandijev politike v zadnjih dveh letih. V Zenevi splošno smatrajo, da se po tem članku Mussolinija Italija, ne more uvrstiti v vrsto iskrenih članov Lige narodov, razne okoliščine vzbujajo tudi sum v pošteno namene Nemčije.

Nihče pa ne pričakuje, da bi

Iz Jugoslavije, Dopisi.

Za likof dva mrtva in šest ranjenih.

V naselbini Žednik v okolici Subotice, ki je last dobrovoljcev in drugih kolonistov, se je strahotno končala veselica, kakršne ljudje v teh krajih vsako leto pripravljajo ob zaključku žetve. V gostilni Žike Jovića je bila zbrana velika družba žanjic in mladeničev, ki so pomagali pri žetvi. Med mladino so bili tudi kmetje, ki so gostili svoje delavce. Po težavnem delu potrebni okrepčila so bili vsi mirni in ni nihče mislil, da se bo likof tako strašno končal. Ko pa so se najeli in jih je začela greti obilna pijača, je med nekimi mladeniči nastal prepir. Povod so bile stare razprtije med brati Marjanoviči in med fanti sosednje vasi pod vodstvom Ivana Poljakovića. Nekaj prenetih nasprotnikov se je sicer spoprijelo, drugi pa so jih pomirili in je tako v družbi spet zavladal mir. Pozno zvečer pa so prišli v gostilno železniški uslužbenec iz Subotice Ilija Gradašević, posestnik iz neke druge kolonije Pajo Kujunev in občinski uslužbenec Dušan Lalo- vić. Ta trojica je bila močno vinenja, ker je že ves dan popivala, po drugih gostilnah. Ko so se novi gostje začeli vmešavati v družbo, so naenkrat vzkpeli malo prej pomirjeni duhovi in v gostilni je nastala strašna zmeda.

Enega od novodošlo trojice so baje mladeniči takoj, ko je vstopil v gostilno, razžalili. Mož, ki je bil močno vinyen, je vrazil, premetaval stole in takoj je bila vsa gostilna po koncu. Med vpitjem in razbijanjem so začeli pokati tudi revolverski strel. Kakor zatrjujejo neke priče, sta streljala redar iz Cantavira, Neško Milušević, in sam gostilničar Jović, ki pa trdi, da je streljal v zrak z namenom, da bi prestrašil trojico, ki je

stavilo primerne predloge. Če pa bi Francija in Anglija sprejeli Hooverjev predlog kot osnovo nadaljnjih razprav glede kvalitativne razorožitve si je težko zamisliti, da bi ga mogli Nemčija in Italija odkloniti. Verjetno pa je, da bi ena kakor druga odklonila stvarno mednarodno kontrolo oroževanja, kar je bistveni pogoj za resnično razorožitev. Če pa bi se pri tej priliki pokazala neiskrenost italijanske in nemške razorožitvene politike, potem bo svet vedel, kako stališče mora zavzeti proti njima.

izzvala prepir in pretep in da bi tako doklinal pomoč. Vse se je odigralo zelo hitro in konec je bil, da je bilo videti v veliki gostilniški sobi naenkrat vse drobnost in da je na tleh obležalo po kratkem spopadu več oseb v mlakah krvi. Z dvema revolverskima streloma je bil takoj smrtno zadet vaški harmonikar Ivan Djakić, ki je bil pri spopadu gotovo najbolj nedolžen. Druga dosežanja smrti na žrtev krvavega likofa pa je kolonista Pajo Kujunev, član vinje ne trojice, ki je tako usodno padla med družbo. Pajo je izdihnil zaradi težkih ran z nožem, ko so ga iz gostilne nosili v bolnišnico. Malo upanja, da bi ostal živ, je tudi za mladega Ivana Poljakovića, ki je bil udeležen pri prvem spopadu, ki pa se je polegel in poravnal se pred prihodom Gradšavičeve družbe v gostilno. S Poljakovičem vred je šest težko ranjenih; drugih, ki so odnesli lažje rane ter sami zapustili krvavo bojišče, pa doslej še niso prešli.

Ko so prihiteli orožniki, je bilo že vse končano. Ranjenci v bolnišnici in drugi udeleženci doslej še niso izpovedali ničesar, kar bi se lahko vzelo za pravo razlago mnenja krvavega dogodka. Železničar Ilija Gradašević se je bil že prej popoldne v drugi gostilni pretepal z nekimi fanti zaradi dekle. Najbrž je mislil, da je to dekle med povabljenimi žanjicami v Jovićevo gostilni in je zato prišel tja. Morda bo res takoj, čudno pa je vendarle, na kak način je njegov prihod v gostilno izzval preprič, med katerim se je kar naenkrat na vse strani bilo, suvalo z noži in streljalo. Doslej so aretirali že okrog 30 udeležencev krvavega likofa.

Samomor mlade uradnice.

V Karlovcu si je končala življenje lepa in marljiva uradnica Karlovačke industrije usnja Jakil 25.

Novorško slovensko naselbino je presenetila vest o smrti starega in spoštovanega rojaka Franka Potočnika, Sr. Možak je bil dolgolet v Ameriki. Precej časa je bil v Decatur, Mich., pa tudi med clevelandskimi rojaki je bil dobro znan. Pred par leti se je preselil k svojim otrokom v New York. Že dalj časa ga je mučil revmatizem, sicer je bil pa še precej čvrst. V torek popoldne ob petih ga je nenadoma zadela srčna kap. Bil je takoj mrtel.

Zapušča hčerko Frances Mer- zun ter sinova Franka in Rudija. Pogreb bo v petek ob desetih popoldne iz hiše žalosti 26-76-461 St., Astoria, L. I. s sv. mašo v Slovenski cerkvi na Osmi, nato pa na pokopališče sv. Trojice. Naj mu bo lahka tuja zemlja!

Sorodnikom izrekamo naše iskreno sožalje.

letna Adela Ši, hčerka zelo u- gledne karlovaške rodbine. Pretek- le dni je v zvezi dopust in se odpe- ljala z materjo in sestro v Ma- karako, od koder se je te dni zve- čer vrnila. Naslednji dan je pa odšla na grob svojega brata, le- talskega poročnika, ki se je lani 11. maja ponesrečil, potem pa še na grob svojega adoptivnega o- četa prof. Kotske, ki je umrl la- ni v decembru. Popoldne se ni vr- nila domov, temveč je odšla na stari grad Dugovae. Tam je bil policijski agent Kovačič, ki je sli- sal ob 2. srel v smeri od cerkve. Hitel je ta in našel Adelo s pre- streljeno glavo. V smrti je poglala dekleta nesrečna ljubezen.

Pittsburg, Kans.

Tukaj v Kansas premoregori- ne delajo poleti, dočim pozimi ne- kaj obratujejo. Zaslužek je bolj pičel, kakor povsod.

Sušo imamo in veliko vročino, da je vedno čez 100 stopinj.

Poročam, da je ubilo tukaj v premoregoru rojaka Franka De- belaka. Plast kamna ga je zasul- ala, da je bil precej mrtel.

Rojen je bil 3. oktobra l. 1881 v Podbrezju. Tukaj ne zapuša nobenih sorodnikov, tam pa se- stro Ano Markovič in menda to- to. Član je bil S. N. P. J., št. 411, katerega člani so ga spremili k zadnjemu počitku. Pokopan je bil dne 25. avgusta v Cherokee, Kansas.

Tem potom se zahvalim vsem, kateri ste ga spremili na nje- govem zadnjem potu.

Pozdrav!

Martin Juznik.

SMRTNA KOSA

Neworško slovensko naselbino je presenetila vest o smrti starega in spoštovanega rojaka Franka Potočnika, Sr. Možak je bil dolgolet v Ameriki. Precej časa je bil v Decatur, Mich., pa tudi med clevelandskimi rojaki je bil dobro znan. Pred par leti se je preselil k svojim otrokom v New York. Že dalj časa ga je mučil revmatizem, sicer je bil pa še precej čvrst. V torek popoldne ob petih ga je nenadoma zadela srčna kap. Bil je takoj mrtel.

Zapušča hčerko Frances Mer- zun ter sinova Franka in Rudija. Pogreb bo v petek ob desetih popoldne iz hiše žalosti 26-76-461 St., Astoria, L. I. s sv. mašo v Slovenski cerkvi na Osmi, nato pa na pokopališče sv. Trojice. Naj mu bo lahka tuja zemlja!

Sorodnikom izrekamo naše iskreno sožalje.

Peter Zgaga

JANKARJEV BIK.

Severno od Little Falls ima u- zorno kmetijo rojak Petkovšek, kateremu pravijo Jankar po do- mače. Lepo urejena gospodarska poslopja, lep dom in uzorec hlev, v katerem je živine, kot je zlepa ne premore kak farmer v okolici.

Jankar je resen in gospodarski človek. Njegova žena je dobra go- spodinja, otrok pa še sam ne vem, koliko imajo. Ko so ga nekoč pri Masletu vprašali, koliko jih ima, je mirno odvrnil: — Ko sem od- šel zdoma, jih je bilo osem ali de- vet, ko bom pa domov prišel, bo mogoče že kateri več, tako da res ne vem, kako bi rekel.

Sicer je pa obila družina za farmo največji blagoslov.

Ko smo se v njegovi gostoljub- ni hiši dobro krepčali — s tri le- ta staro izbornico californijsko kap- ljo nam je postregel — nam raz- kazal svojo prestrano domačijo.

Illev je dolg, da komaj vidiš z enega konca na drugi konec, na drugem koncu je pa za debelim železjem marogast bik, kakor- šenega nisem videl še nikdar v živ- ljenju.

V železju so nekaka vrata, da zamore pomoliti svojo ogromno glavo skozi ter priti do krme. Vrata se odpro s posebnim vzmet- nom. Jankarjev bik zna sprožiti vzmet z rogom in tako skoro ne- prestano moli glavo po hlevu.

Precej pestra družba je obšla pred njim, nekaj moških in nekaj žensk. Ogledoval nas je, kot zna pač bik ogledovati človeška bitja obojega spola.

— Ali nič ne tuli? — vpraša Masletova Reza go-podarja Jan- karja.

— Veš, Reza — ji je pojasnil — moj bik je izredno inteligentna ži- val. Ženska lahko pretenta vsake- ga moškega, mojega bika pa ne more. Zatuli le v slučaju, če se mu kaj nedolžnega približa.

Po teh besedah se je naša druž- ba v hipu za polovico zmanjšala. Vse, kar je bilo samskega ženske- ga spola, je jo odkurilo iz hleva. In med njimi sta bili dve, o ka- terima bi skoro prisegel, da ne poznata niti abecednika ljubezni.

Vse nas je ogledal, in ko se je ustavil njegov pogled na meni, je bil že odprl gobec, da bi pogljal iz se- le v kosti segajoče tulenje, pa se je mrha najbrž v zadnjem hipu spomnil kakega mojega grha in je le komaj slšno zastokal.

In tako smo stali pred njim ter čakali njegove sodbe. Njegova sodba je bila molk, mučen molk, ki je posebno na ženske narav- nost pogubonosno vplival.

Jankar, tvoj bik je neumen. — je rekla slednjič Reza, nakar smo se molče odpravili proti Little Falls.

Glas o Jankarjevem biku se je kmalu raznesel po vsej okolici. Ko smo se nekega večera vozi- li mimo Jankarjeve farme, je se- delo med menoj in soferjem mla- do dekle, ki je bila na prvi po- gled uzor vsega devišva.

Počasi vozi, — sem ukazal soferju, — ko smo dospeli do stala.

Nenkrat sem zaslišal silno tu- lenje.

— No, vendarle ena — sem si mislil, kmalu sem se pa prepričal, da divji glasovi ne prihajajo iz stala, pač pa iz avtomobilskega roga, na katerega je skrivaj pri- tiskala moja lepa soseda.

Pozneje smo se še večkrat vo- zili po lepi littlefallski okolici, toda če je bilo kako dekle zraven, je že znala tako skomandirati, da smo šli v velikem ovinku okoli Jankarjeve domačije.

V Little Falls ni bilo že dalj časa nobene poroke. Fantje in dekleta se imajo radi, do odločil- ne besede pa nikdar ne pride, ker si nobena ne upa v bližino Jan- karjeve stala, da bi bile s svojim tulenjem razodel kaj in kako.

Če ne prej, bom prihodnje leto prisenetil ves Little Falls.

Seboj na farmo, bom vzel down- townsko Maričko in jo bom za- peljal naravnost v Jankarjev hlev.

Tedaj boste videli in slišali, kaj je prava nedolžnost.

Če bo bik še pri pameti, bo ta- ko zatulil, da ga bo slišati petde- set milj naokrog.

Kdo si ne želi domov?

VSAKDO lahko sedaj z malimi stroški po- tuje v domovino in se neovirano vrne nazaj.

Moderni parniki Vam nudijo vso po- strežbo, in kdor je od večšega zastopnika pravilno poučen, mu je potova- nje zabava.

Pri nas lahko kupite vozne liste za vse parnike.

Vsa pojasnila za dobavo potnih listov, affidavitov; če želite dobiti sorodnika iz stare- ga kraja, kakor tudi vse druge informacije, dajmo vsakomur brezplačno.

Pišite nam!

Metropolitan Travel Bureau

216 West 18th Street
New York, N. Y.

Mi zastopamo vas paro-

hredna družbe:

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO ZANE-
BLJIVO IN TOČNO KAKOR VAM POKAŽE NA-
STOPNI SEZNAM

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Din 200	\$ 4.-	Lir 100	\$ 5.80
Din 300	\$ 5.90	Lir 200	\$ 11.40
Din 400	\$ 7.80	Lir 300	\$ 16.60
Din 500	\$ 9.50	Lir 400	\$ 22.-
Din 1000	\$ 18.50	Lir 500	\$ 27.-
Din 5000	\$ 91.50	Lir 1000	\$ 53.-

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bopai v dinarjih ali lirah dovoljume za bolje pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za izplačilo \$ 5.00 morate poslati	\$ 5.70
" " " 10.00 "	" 10.80
" " " 15.00 "	" 15.90
" " " 20.00 "	" 21.00
" " " 30.00 "	" 31.10
" " " 50.00 "	" 51.30

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

Največ nakazila izvršujemo po CABLE LETTER za priateljino št.

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3
Ima vlog nad 430.000.000 Din.
JE NAJVEČJA REGULATIVNA HRANILNICA
V JUGOSLAVIJI

ZA VSE VLOGE IAMČI MESTO LJUBLJANA Z VSEM SVOJIM
PREMOŽENJEM IN Z DAVČNO MOČJO

Vloge se sprejemajo na knjižnice in na tekoči račun. Naložbe proti
odpovedi se obrestujejo po dogovoru kar najbolj ugodno.
Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica sama. : :
ROJAKI, ki hočete nalagati svoj denar v stari domovini, obr-
nite se na Mestno hranilnico Ljubljansko! Denar morete poslati po
vsaki banki, hranilnici pa pišite, po kateri banki ste denar nakazali,
kdaj in koliko. Napišite tudi svoj natančen naslov, da Vam mora
hranilnica odgovoriti. —

MAI OGLASI

imajo velik uspeh

Prepričajte se!

Zakaj je propadlo kraljevstvo Maya.

Najbolj skrivnostna uganka svetovne zgodovine, katero so reševali znanstveniki že več rodov, je naša svoja velitev. V Srednji Ameriki, v tropičnih pragozdovih države Guatemala, je ameriški geolog, dr. C. Wythe Cooke, odkril skrivnostni tragični razpad kraljestva Indijancev iz rodu Maya. To kraljestvo je mnogo stoletij prej, preden so stopili Evropejci na ameriška tla, bilo velikansko kraljestvo v Srednji Ameriki, bogato in mogočno. Dvanajst stoletij je vladalo v tem kraljestvu zlata doba, v njem so živeli Indijanci iz rodu Maya, ki so si ustvarili še danes za nas nerazumljivo visoko kulturo. Občudovanja vredni so njihovi uspehi v zvezdovedstvu, računstvu, stavbarstvu in lepih umetnostih. Ko pa je bilo kraljestvo na vrhuncu svoje slave in moči, pa je razpadlo v kratkem razdobju 50 let. Milijoni in milijoni Indijancev in državljani te lepe države so v nekaj letih pomrli. Ostali pa so se razkropili in zapustili svoja lepa mesta in domovino.

Do najnovejših odkritij doktor Cookeja si ni znal noben znanstvenik razložiti razpada mogočnega države in propada tako naprednega in kulturnega naroda. Kameniti spomeniki imajo vklesanih mnogo poročil iz življenja teh Indijancev. Iz njih posnemamo, da so si Indijanci iz rodu Maya že 600 let pred Kristom ustvarili temelje svoje države in kulture. Iz začetkov njihove kulture nam sicer ni mnogo znanega; veliko pa je število spomenikov, ki nam nudijo zgodovinski snov okrog prvega stoletja po Kristusu, torej takrat, ko je začelo propadati veliko rimsko kraljestvo. V tej dobi je doseglo kraljestvo Maya veličasten razvoj. Bilo je izredno mogočno, v znanosti in umetnosti pa je doseglo tako višino, ki je še danes za nas nerazumljiva.

Med leti 300 in 600 po Kristusu je kraljestvo najbolj cvetelo in vse je kazalo, da bo v bodoče država Maya zasedla vso Ameriko. Indijanci so skrčili pragozdove, ki so rasli v njihovi vlažni in silno vroči domovini. Napravili so si velike kamnolome, kjer so lomili kamen, s katerim so si sezidali pravilno lepa mesta. Na deželi so imeli urejeno premisljeno kmetijsko gospodarstvo, ki je nudilo vsem državljanom prijetno in udobno življenje. Svojim bogovom so postavljali velikanski templje, svojim kraljem pa razkošne palače. Zidali so velikanska javna poslopja in mogočne zvezdarne. Indijanci iz rodu Maya so bili pravi Grki Amerike. Njihova kiparska, slikarska, zlatarska in druga umetnostno obrtna dela so bila lepša in čudovitejša, kakor umotvori Egiptčanov. Poznali so umetno izdelane lončarske izdelke in bili so mojstri v predenju in tkanju. Bili so prebrisani trgovci in izkušeni kmetovalci. Čet močvirja, ki so delila njihove pokrajine, so gradili ceste, ki so vzdržale pred zlobom časa delj ko svetovne znane rimske vojaške ceste. Nenadkriljivi pa so bili v računstvu in zvezdovedstvu. Ustvarili so si koledar, ki je bil bolj natančen, kakor ga imamo mi.

Stoletja je cvetelo bogato kraljestvo Maya. Med leti 580 in 630 po Kristusu, ko je narod dosegel najvišjo stopnjo kulture in ko je štela država 14 milijonov prebivalcev, so zapustili Indijanci svoja veličastna mesta, svoje lepe in bogate kmetije, palače in templje. — Odšli so v druge kraje ter prepustili svojo domovino propadanju. Šele zadnjih 20 let so temeljita in vztrajna odkopavanja ob njihovih mestih prinesla na dan neprecenljive dragocenosti in kamenite spomenike.

Indijanci rodu Maya so v ugodnih padesetih letih svojega propada umirali kot muhe. Tisti, ki so preživeli strašno umiranje, so zbežali na jug, v Južno Ameriko, drug pa na sever. V novi domovini so skušali s pridnostjo in izsledki svoje znanosti zgraditi si novo domovino. Žal es jim je to le deloma posrečilo. Njihovo drugo kraljestvo ni nikdar moglo doseči veličastnosti prvega. Ko je leta 1519 prišel Španec Cortez s svojimi vojski v Južno Ameriko, je našel le še druge rodove. Indijanci rodu Maya so podlegli drugim bojevitim indijanskim rodovom. Zgodbe o njihovem bajno-lepem kraljestvu pa so ostale med Indijanci kakor lepa pravljica.

Kdo ali kaj je uničilo prvo tako mogočno kraljestvo Indijancev, — kakšen strašen udarec je moral zadeti te drzne in napredne ljudi, od katerih danes skoraj ne poznamo potomcev, razen nekaj zanemarljivih, propadlih in nekih Indijancev?

Po dolgih stoletjih je znanstvenik prinesel pravo rešitev z dokazi. Dr. Cooke, ki se je vrnil sedaj v Združene države, je s pomočjo Carnegievega zavoda raziskoval v velikim številom ljudi pokrajine v Guatemali, kjer je bilo središče nekdanjega kraljestva Maya. Cooke je našel rešitev ugank v močvirjih in barjih, ki danes pokrivajo 40 odstotkov nekdanjega kraljestva. Določil je vse to ozemlje poraščeno z neprodornimi gozdovi, v katerih ne živi noben človek. Preiskoval je tla in zemeljsko obliko teh močvirij in gozdov, kakor tudi gričevja, ki leže med njimi. Nižina je danes vsa močvirna, porasla z grčavi trnjevim drevesi. Šest mesecev, v času deževja, je vsa ta zemlja poplavljen. Gričevja, ki je visoko nekaj sto metrov, pa je poraslo z mahagoni in čikle-drevesi. Točna preskava zemlje in močvirnega dna je prinesla dokaz, da so bila

Umor svečenika pri Banjaluki.

V Mrkonjić-gradu je bil ubit znani svečenik Ilija Krstić. Ubil ga je Nikola Čulić. Čulićeva rodbina je bila že dolgo časa v sporu s parohom Krstićem. V Mrkonjić-gradu se je vsi šestdeset svečenikov iz vsega sreza. To priložnost je uporabil Čulić, da je počakal Krstića, ko se je vračal iz mesta domov. Ko sta se srečala, ga je Čulić ubil. Umor je izzval veliko razburjenje med vsem prebivalstvom, zlasti zaradi tega, ker sta bila oba morilec in svečenik, znani osebi.

ta močvirja nekoč globoka in čista jezera. Velika mesta in bogate kmetije pa so ležale na gričevju, kjer se danes stoji v gozdovih z mahom poraščene razvaline. Jezera so bila za Indijance najprimernejša prometna sredstva, po njih so vozile ladje iz kraja v kraj. Kolikor je znano, Indijanci rodu Maya niso poznali živali, ki bi jim prenašale tovore, prav tako pa niso ljubili svoji kulturi iznašli kolesa.

Prebivalstvo države Maya je v zlati dobi hitro narasčalo in zato so se selili vedno bolj v gričevje, kjer so podirali gozdove. Obdelovali so nove plasti zemlje, jih izpreminjali v lepa polja, na katerih so pridelovali koruzo in druga žita. Na ta način pa so izpostavili debelo in rodovitno črno gozdno zemljo silnim nalivom, ki so se ponavljali šest mesecev na leto v času deževne dobe. Zgodilo se je ne-

kako isto kakor z Krasom. Nalivi in poplave so izprale velike množice zemlje z gričevja v jezera, ki so v teku let postala močvirna in neplodna. Uničeno jim je bilo plodno polje ter onemogočen promet v zamočvirjenih jezerih, kjer so se zaredile milijarde komarjev in moskitov. Kakor kuža je začela razsajati kužne bolezni ena za drugo; nihče ni mogel ustaviti strašnega umiranja. Kdor se je mogel, se je rešil z begom iz okužene dežele — to je pravi razlog, zakaj je propadlo kraljestvo Maya.

Vsi znanstveniki se strinjajo z odkritji dr. Cookeja. Najbrž pa je bil važen razlog za propad njihovega kraljestva tudi v tem, da so se v zlati dobi pomečkuzili ter zato niso mogli vzdržati hudih bolezni, proti katerim niso poznali nobenih zdravil.

PROPADLA KARAVANA HEDINOVE EKSPEDICIJE

Velikopotezna osrednjeazijska odprava švedskega raziskovalca Svena Hedinja je tako organizirana, da se deli na več odsekov, katerih vsaki deluje popolnoma samostojno in neodvisno od drugih. Oddelek pod vodstvom švedskih raziskovalcev dr. Nilsa Ambolta in dr. Erika Norina je nastopil letos spomladaj potovanje skozi severozapadni Tibet. Njegova naloga je bila, raziskati do sedaj še neznane predele tega ozemlja ter izgotoviti o njem natančne zemljevide. — Zdaj pa prihaja iz Pešavara od dr. Norina poročilo, ki pravi: —

“Potoval sem čez prelaz Karatag in Aksajin v aprilu, da bi dosegel Karakorum. V začetku maja sem se sestal z dr. Amboltom, kakor je bilo dogovorjeno, 9. maja sem zapustil njegovo karavano ter nastopil s svojimi ljudmi pot k taboriščem 12 do 20, katere je tam ostavil Sven Hedin 1. 1907. Dotaknil sem se tudi taborišča št. 34. Od tam dalje pa sem zašel v čisto neznane predele. Orientacija je postala nemogoča in le z največjimi težavami smo prišli v Usturtag. Na tem delu pota sem prišel ob vso

karavano, rešiti sem mogel edino le znanstvene izdelke naporega potovanja. K sreči se mi ni izneverilo zdravje, tako da imam upanje, da se bom še videli.”

Sven Hedin je bil natančno poučen o dr. Norinovem načrtu, da bi prišel iz Karataga v Karakorum. Norin in Ambolt sta hotela raziskati kar mogoče največ neznanih krajev. Potovanje skozi dežele, ki jih je videl Sven Hedin 1. 1907, jima je služilo očitno za to, da bi kartografske geološke profile gorovja Kianlin. Na tej težavni poti pa je Norinova karavana zaskala in se pogubila. Živali so poginile, spremstvo je pomrlo, pri življenju je ostal samo dr. Norin in en mož iz spremstva.

KOKOŠI V AVTOMOBLSKI NESREČI

Philadelphia, Pa., 31. avgusta. Ko se je na ulici vdrla zemlja pod tovornim avtomobilom, ki je vozil 2000 kokoši, je bilo ubitih 500 kokoši, mnogo pa jih je ušlo.

MODA LETA 1890 IN LETA 1932.

Izvedenci za modo pravijo, da bo v obleki moderne ženske prihodnje pomlad prevladovala takozvana cigaretna silhueta in da bodo rokavi pri ženskih oblekah precej obilni.

Soglasno s tem, modnim poročilom se obilni rokav, pa naj se pojavi pod tem ali onim imenom, posebno izraža v obilici blaga. Elegantna dama je bila koncem prejšnjega stoletja ponosna na svoje široke rokave, pa tudi Miss America bo to jesen silno navdušena na svoje dolman-rokave, ki imajo velik izgled, da se razvijajo v prave balone.

Pred štiridesetimi leti, ko je bil širok rokav zadnja novost, si ni nihče drznul v isti sapi imenovati

cigaret in mode. Tedaj se niso izdelovali Lucky Strike cigaret, in rezek tobak, ki so ga v onih časih uporabljali za cigarete, je bil za lepoto onega časa premočan. Danes je pa v rabi prazenje, edinstveni čistilni proces Lucky Strike, kojega milobo zna ceniti Miss America 1932. Ker dandanes ženske v splošnem kaže, je nekaj umevnega, da se imenuje mladostna silhueta, ki jo določa moda za jesen “cigaretna silhueta”.

Dolman-rokavi dovoljnejše modnim risarjem napraviti telesno linijo ožjo, dočim so gorenji deli rokavov širji. Tako je dosežen vtis prednje in zadnje strani v širini osmih inčev ter je s tem ustvarjena črta, ki jo zahteva cigaretna silhueta.

Poziv!

Izdajanje lista je v zvezi

z velikimi stroški. Mno

go jih je, ki so radi sla-

bih razmer tako priza-

deti, da so nas naprosili,

da jih počakamo, zato

naj pa oni, katerim je

mogoče, poravnajo na-

ročnino točno.

Uprava “G. N.”

TRAGIČEN ZAKLJUČEK DOBJENEGA PROCESA

Železniški prehod pri Fismesu blizu Reimsa v Franciji je bil že ponovno prizorišče strahovitih železniških nesreč. V noči od sobote na nedeljo pa se je primerila katastrofa, ki po strahovitosti presega vse dosedanje slične prijetljaje.

Nad Fismesom so se že v soboto popoldne začeli zbirati črni oblaki. Nato se je začelo neurje. Stiri nevihte so hrumele druga za drugo in komaj so ponehali bliski in grmenje prvega, že se je začel pekel naslednjega viharja. Bilo je nekaj pred polnočjo, ko se je približal železniškemu prehodu, ki odpira pot proti Parizu, drveč avtomobil. Ker je ta prehod zelo promet in so se na njem že ponovno primerile nesreče, so postavili pri ovinku ob njem nekakšne vrste svarilni signal, ki je avtomatično zvezan s prečnicami, katere zapirajo cesto kadar pričakujejo vlaka. Vozni avtomobila, 28letni sofer Michel Brazy iz Longwyja, sijajen poznavalec tega prehoda se je bežno ozri po signalu in videl, da se cesta lahko prevozi. Zdrvel je torej dalje in dal vozilu ves plin. Baš ko je bil sredi tračnic, pa je pridrla lokomotiva ekspresnega vlaka Trier-Pariz in prečnice so se z bliskovito naglico avtomatično zaprle. Trenutek pozneje je potegnil brz vlak vozilo za seboj ter ga vlekel kakšnih 200 m daleč. Vozilo je zmečkal kakor škatlo iz lepenke, osebe, ki so sedele v njem, pa tako razmesaril, da ni ostalo od njih nič drugega kakor kup mesa.

Poleg na prizorišču nesreče je bil strašen. Nekje v bližini je stokal vozač Brazy. Umiral je grmu, kamor ga je bilo vrglo. Vsi njegovi potniki so bili v trenutku mrtvi, on pa se je še toliko zavedal, da je lahko povedal, kako se je primerila katastrofa.

V avtomobilu sta se vozila zakonca Brasser iz Longwyja, dve njuni hčerki, stari 16 in 9 let ter črtnik dr. Duray iz Pariza. — Brasserjevi so se vračali domov od prvega za dedščino, ki je trajal pet let in so ga tisti dan srečno zaključili ter dobili pravdo. Dr. Duray je bil njihov pravni zastopnik. Usoda si ga je izbrala poleg družine za peto žrtev.

KAKO SE ŽENIJO ZAMORCI

V nasprotju z azijskimi narodi naletimo pri zamorcih zelo pogosto na zakonske zveze iz ljubezni. V Afriki tudi ni toliko ločitev kakor v Aziji, kjer je žena še vedno neke vrste sužnja. Zato imenujejo mnogi raziskovalci ameriške zamorce velike otroke, kajti na vsem svetu ne naleti človek na toliko in tako različnih običajev in iger ljubezni kakor pri njih. Zamorci v Kongu se ženijo izključno v sorodne rodbine, nikoli pa ne v tuje naselbine. So kraji, kjer odločujejo o zakonski zvezi matere, v drugih krajih pa pripada ta pravica očetom. V krajih, kjer imajo glavno besedo matere, niso redki primeri, da sklepajo zakonske zveze že otroci! V nekaterih krajih dobivajo dečki za neveste kar novorojene deklice še v plenčkah, seveda ne v takih kakor jih poznamo mi.

Taki otroci dobe v znak zakonske zveze obroček na roko, ki se

DIPLOMATSKI SPOR NA NABREŽJU

Na peščini blizu Aleksandrije ležečega Stanley Baya sta se pred dnevi dejansko spopadla avstrijski poslanik v Egiptu dr. Versbach-Hadamar in egiptski rokavski plavalec Hilmeij beg. Avstrijski poslanik je navzlic visoki plimi šel v vodo in se hotel kopati, Hilmeij beg, ki ga je postavila egiptska vlada v tem predelu za nadzornika kopališča, pa je zahteval od diplomata, da zapusti vodo. Ker pa ni hotel avstrijski poslanik navzlic opominom kopališkega nadzornika ubogati ukaza, ga je Hilmeij beg nasilno potegnil iz vode. Poslanik ga je zaradi tega oklofotal. Zaradi tega pretepa je Hilmeij beg aretiral diplomata in ga v avtomobilu odpeljal na policijsko stražnico. Menil je pač, da je napravil svojo dolžnost. Ampak se je urezal. Poslanik je zaradi dogodivšine protestiral pri egiptski vladi in Hilmeij beg je bil zaradi svojega natanpa odpuščen iz službe.

4 MILIJONI SUŽNJEV

Angleški škofje so izdali okrožnico, v kateri pozivajo svojo vladno, da stori vse, kar ji je mogoče, da se enkrat za vselej odpravi suženjstvo, ki ponekod še vedno vlada. V okrožnici omenjajo škofje, da je še danes na svetu 4 milijone sužnjev, katere njih lastniki kupujejo in prodajajo kakor živino. Številke so točne in okrožnica omenja, da se Zvezi narodov in posrečilo, da bi odpravila to največjo sramoto 20. stoletja. Največ sužnjev je seveda v Afriki. Nekaj ob istem času pa je abesinski cesar ustanovil posebno policijo, ki bo skušala zatreti kupčevanje s sužnji. Policijo bo vodil neki abesinski princ, kateremu bo v vseh težavnih vprašanjih svetoval neki Anglež.

Ta GLOBUS

kaže v pravem razmerju vodovje in suho zemljo. Na njem so vse izpremembe, ki so posledica zadnjih razkritij. Ta globus bo odgovoril na vsako zemljepisno vprašanje, bodisi odraslim, bodisi učenci mladini. S tem globusom vam je pri rokah svet vzgoje in zabave.

KRASNO BARVAN

TRPEŽNO IZDELAN

V premeru meri globus 6 inčev. — Visok je 10 inčev.

MODERN VZOREC

KRASEN PREDMET, KI JE KULTURNE VREDNOSTI ZA

VSAK DOM

CENA S POŠTNINO VRED

\$2.50

ONI, KI IMAJO PLAČANO NAROČNINO ZA

“GLAS NARODA”. OZIROMA SE NAROČE,

KA DOBE ZA —

\$1.75

“GLAS NARODA”

216 West 18 Street

New York, N. Y.

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE,

ZABAVE

OGLAŠUJTE

“GLAS NARODA” ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

Tukaj boste našli knjigo katera vas bo zanimala

MOLITVENIKI

SVETA URA	
v platno vez.	30
v usnje vez.	1.50
v najfinije usnje vez.	1.80
v najfinije usnje trda vez.	1.80
SKRBI ZA DUŠO	
v platno vez.	30
v usnje vez.	1.50
v najfinije usnje vez.	1.80
v najfinije usnje trda vez.	1.80
RAJSKI GLASOVI	
v platno vez.	30
v usnje vez.	1.50
v najfinije usnje vez.	1.80
v najfinije usnje trda vez.	1.80
KVISKI SRCA	
v platno vez.	30
v usnje vez.	1.50
v najfinije usnje vez.	1.80
v najfinije usnje trda vez.	1.80
NEBENA NAŠ DOM	
v ponarejeno	1.00
v najfinije usnje vez.	1.50
v najfinije usnje trda vez.	1.80
MARIJA VARHINJA	
v platno vez.	30
v usnje vez.	1.50
v najfinije usnje trda vez.	1.80
Hrvatski molitveniki:	
Ujeha latrosti, fin vez.	1.00
Silva Bogu, a mir ljudem, fin vez.	1.50
najfinije usnje vez.	1.80
Zvonček svetosti, v platno	1.00
fin vez.	1.50
Vienne, najfinije usnje	1.80
Angleški molitveniki:	
(za mladino)	
Child's Prayerbook	30
v barvni platno vezano	1.10
v belo kost vezano	1.10
Come Unto Me	30
fin vezano	35
Key of Heaven	30
fin vezano	35
v usnje vezano	70
v najfinije usnje vezano	1.20
(ZA ODRASLE)	
Key of Heaven	1.20
v celobilo najfinije usnje vez.	1.50
v fin usnje vezano	1.50
Catholic Pocket Manual	1.00
v fin usnje vezano	1.50
Ave Maria	1.40
v fin usnje vezano	1.40
POUČNE KNJIGE	
Angleško slovensko besedilo	2.00
Angleško-slov. in slov. angl. slovar	90
Amerika in Amerikanci (Trunk)	3.00
Angleška služba ali nauk kako se naj streže k sv. maši	10
Boj nalezljivim boleznim	75
Cerkniško jezero	1.20
Domati živinorodstvom broširano	1.25
Domati zdravilni po Knalpu	1.25
broširano	1.25
Domati vrt	1.20
Gevedoreja	1.20
Gospodinjstvo	1.20
Hitri računar	75
Jugoslavija (Melik) 1. zvezek	1.50
2. zvezek, 1-2 snopč	1.80
Kletarstvo (Skallje)	2.00
Kratka srbska gramatika	30
Kratka zgodovina Slovencev, Hrvatov in Srbov	30
Kako se postane državljani Z. D.	25
Kako se postane ameriški državljan	25
Kajiga o dostojnem vedenju	50
Kubinska Računice	75
Liberalizem	50
Ljubljana in susedna mesta	35
Matematika in enostajne	1.25
Mlada leta dr. Janeza Ev. Kreka	75
Mladostem, 1. sv.	50
II. sv.	50
(Oba skupaj 99 centov)	1.00
Mlekarstvo	1.00
Nemško-angleški talnad	1.40
Nasveti za hišo in dom	1.00
Najboljša slov. kuharica, 608 str.	1.00
lepo vez. (Kallječek)	1.00
Nemščina brez učitelja:	1.00
1. del	30
2. del	30
Največji spisevnik ljubavnih in drugih pisem	75
Ojden beton	50
Orisna knjigovodstva	2.50
Orisna knjigovodstva, broširano	1.50
Pravila za otroke	65
Pravilno močnje na alkoholni po-	75
Praktični računar	75
Pravo in revolucija (Pittman)	30
Priljubljani in sosedni učitelji ru-	1.50
skoga slovarstva	1.50
Radia, osnovni pojmi iz Radio	2.00
tehnike, vezano	1.50
broširano	1.75

RAČUNAR V KRONSKI IN DINARSKI VELJAVI

Radni slov. italijanski in ita-	75
janski-slovenski slovar	90
Radni spisovnih vsakovrstnih	50
pisem	50
Solčenje	50
Slike iz živalstva, trdo vezano	90
Slovenska narodna mladina	1.50
(obsega 452 strani)	1.50
Spretna kuharica, trdo vezana	1.45
Sveto Pismo stare in nove zaveze,	1.00
lepo trdo vezano	1.00
Sadno vino	40
Sadje v gospodinjstvu	75
Spolna nevarnost	25
Učenik angleškega jezika	1.50
trdo vez.	1.25
broširano	1.25
Uvod v filozofijo (Veber)	1.50
Veliki slovenski spisovnik: zbir-	1.25
ka pisem, listin in vlog za za-	1.25
sebnika in trgovca	1.25
Veliki yevetel	50
Vosilina knjižica	50
Zbirka domačih zdravil	60
Zdravilna zbirka	40
Zel in plevel, slov. naravnega	1.50
zdravilstva	1.50
Zgodovina Umestnosti pri Slove-	1.90
cih, Hrvatih in Srbih	1.90
Zdravje mladine	1.25
Zdravje in bolezen v domači hiši,	1.20
2. zvezek	1.20
Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slo-	1.00
vencev (Melik)	1.00
II. zvezek	80
Proročevalne karte	1.00

POVESTI IN ROMANI

Amerika, potisod dobro, doma	65
najbolje	65
Agitator (Kersnik) broš.	80
Andrej Hofer	80
Beneška vedečevka	35
Belgrajski biser	35
Bel mecen	40
Bele noči, mali junak	60
Balkansko-Turška vojna	60
Balkanska vojna, s slikami	25
Boj in zmaga, povest	25
Blagajna Velikega vojvode	60
Belfegor	90
Boj, (roman)	90
Burska vojna	40
Beatni dnevniki	40
Božični darovi	35
Božja pot na Bledu	20
Božja pot na Smarjni gor	20
Canikar	70
Grešnik Lenard, broš.	70
Mimo življenja	70
Moje življenje	75
Romantične duše	75
Čarovnica	25
Cvetična Borogradska	45
Cvetiče	25
Čebelica	25
Črtice iz življenja na kmetih	35
Črtice, iz razne povesti —	60
Spisal Mihlenki	60
Darovanje, zgodovinska povest	50
Dekle Eliza	50
Dalmatinske povesti	35
Dolga roba	70
Do Orlada in Bistole	70
Doli v orlojem	50
Ove aliht — Njiva; Starica	50
(Melik)	50
Devica Orleanska	60
Dubovni boj	50
Dedek je pravil; Marinka in Akra-	40
teljki	40
Elizabeta	35
Fabijola ali cekev v Katakombah	45
Fran Barco Trenc	35
Filomatka, zgodba	60
Fra Diavola	1.20
Gordovnik (2. ZVEZKA)	1.20
Gospodinjstvo sveta	60
Gospodinjstvo v star. Ljubljani	60
Grška Mitologija	1.00
Guarji	75
Guar, v oblikih	75
Hadji Murat (Tolstoj)	40
Hči papeta, vez.	1.00
Hektorjev meč	40
Hedvika	40
Hodi časi, Blage duše, veselogra	75
Helena (Kmetova)	35
Hodo Bredno (II. sv.)	35
Humoristi, Groteske in Satire,	50
vezano	50
broširano	60
Izlet g. Broučka	1.20
Izbrani spisi dr. H. Dolence	60
Iz tajnosti prirode	50
Iz modernega sveta, trdo vez.	1.00
Izbrani spisi dr. Ivan Mencinger:	1.50
2 zvezka	1.50
Igrarica, broširano	50
Igralec	50
Jagunje	30
Janko in Metka (za otroke)	30
Jernat Zmagovet, Med plazeri	50
Jutri (Strug) trdo vez.	75
broš.	1.00

JARJANSKI OPISI

Popolna izdaja vseh 10 zvezkov,	10
lepo vezanah	10
6. zvezek: Dr. Zober — Tugomer	75
broširano	75
Juan Mserija (Povesti iz španskega	50
življenja)	50
Kako se sem jaz likal	60
(Alešovec) 1. zvezek	60
Kako sem se jaz likal	60
(Alešovec) II. zv.	60
Kako sem se jaz likal	60
(Alešovec) III. zvezek	60
Korajška brata, povest iz mislonov	30
v Koreji	30
Krma osveta	30
Kmečki punt (Senca)	60
Kuhinja pri kraljevi gosli nočel	50
Kaj se je Markaru sanjalo	25
Kazaki	60
Krišev pot patra Kupljenika	70
Kaj se je izmislil dr. Oks	45
Levstikov zbrani spisi	90
1. zv. Pisma, Ode in elegije; Se-	70
netje; Romance, balade in	70
legende; Tolmač (Levstik)	70
2. zv. Slika Levstika in njegove	70
kritike in polemike	70
Trdo vezano	1.00
Ljubljanske slike, Hissl lastnik,	1.50
Trgovca, Kupljenik stražnik,	1.50
Uradnik, Jezelnik doktor, Gostil-	1.50
ničar, Klepetulje, Natakara,	1.50
Duhovnik, itd.	1.50
Lov na čeno (roman)	80
Lucifer	1.00
Marjetica	50
Matejina žrtve	50
Moje življenje	75
Mali Lord	80
Milijonar brez denarja	75
Maron, križanski deček iz Liba-	25
nona	25
Mladih znankežev lastni živo-	75
topis	75
Mlinarjev Janez	50
Musolino	40
Mitvi Gostac	35
Mali Klatci	70
Mesija	50
Malenkosti (Ivan Albrecht)	25
Mladim green, Zbirka povesti za	25
slovensko mladino	25
Misterija, roman	1.00
Moje	1.50
Na različnih polih	40
Notarjev nos, humoreska	35
Narod, ki kmira	40
Naka v. II. del, 9 povesti	90
Nova Erotika, trdo vez	70
Nosa leta, trdo vez	70
broširano	50
Na Indijah otokih	50
Neki iz ruske zgodovine	35
Na torvalih poljskih, Trpljenje in	1.50
strahote z bojnih pohodov birše-	1.50
ga slovenskega polka	1.50
Ob 50 letnici Dr. Janeza E. Kreka	25
Okraj pragozda	80
Okrajje Amerike, trdo vezano	60
mebiko vezano	50
Prapredanje zgodbe	35
Pasti in zanki	25
Pater Kajetan	1.00
Pingvinski otok	60
Povest o sedmih obojenih	50
Pravica kladiva	50
Pavliki iz Roža (Albrecht)	25
Pariski alstar	35
Prihajac, povest	35
Poligalec	25
Papagajna Fausta	1.00
Povesti, spisi v prozi (Baudelaire)	1.00
trdo vezano	1.00
Pol strani klobuk	50
Plat zvon	40
Prj stricu	40
Prst božji	30
Patria, povest iz irske junake do-	30
be	30
Prva ljubzen	50
Pol garah in dolinah	60
Pol lila viparva	60
Poslednji Mehtak	30
Pravilje II. Majar	30
Preditriani, Prežena in drugi svet-	30
niki v gramofonu	30
Prigodbe čebelice Maje, trda vez	1.00
Plice solivke, trdo vez	75
Pred nevihto	75
Popotniki	60
Poznava Boga	30
Pirhi	30
Povodenj	25
Pravki Judek	25
Prisega Hurovskega glavarja	30
Pravilje in pripovedke (Kolotnik)	40
1. zvezek	40
2. zvezek	40
Prve med Indijanci	30
Preganjajo indijanskih mabjamar-	30
jev	30
Robinson	50
Robinson Crusoe	50
Revolucija na Fortgalakom	30
Roda in bela vrtica, povest	30
Roman zadnjega denarja Maba-	1.50
burijana	1.50
Roda meja	70
Roda katar	1.25
Roda katar	1.25
Rožanč Dk. rola, vez.	1.00

SLOVENSKI KALJIVEC

Slovenski Robinson, trd. vez.	75
Stric Tomova koča	50
Sueški invalid	35
Skozi črno Indijo	50
Sanjska knjiga, mala	60
Sanjska knjiga, velika	90
Sanjska knjiga, (Arabika)	1.50
Spomini Jugoslavanskega dobro-	1.25
volca, 1914-1918	1.25
Sredozimel, trd. vez.	60
broš.	40
Strazote vojne	50
Stiri smrti, 4. zv.	35
Smrt pred hišo	65
Stanley v Afriki	50
Spomini znanega potovalca	1.50
Stritarjeva Anthologija, broš.	80
Sisto Sesto, povest iz Abruce	30
Sin medvedjega lovca, Potopiani	30
roman	30
Student naj bo, V. zv.	35
Sveta Nohurga	35
Spilje, male povesti	35
Steziarier	30
Sepek Samotarke	35
Sveča noč	30
Svetlobe in tence	1.20
Slike (Meško)	60
Spake, humoreska, trda vez.	90

SHAKESPEAREVA DELA

Macbeth, trdo vez	90
broširano	70
Othelo	70
Sen Kresne noči	50
Skrivnost najdenke	50

Splošna Knjižnica:

St. 1. (Ivan Albrecht) Ranjena	35
grudca, izvirna povest, 104 str.	35
broširano	35
St. 2. (Rado Murnik) Na Bledu,	50
izvirna povest, 181 str., broš.	50
St. 3. (Ivan Rozman) Testament	35
ljubka drama v 4 dej., broš.	35
105 strani	35
St. 4. (Cvetko Golar) Poletne	50
klasje, izbrane pesmi, 184 str.	50
broširano	50
St. 5. (Fran Milčinski) Gospod	1.20
Fridolin Zelina in njegove druž	1.20
zina, veselomodre črtice I., 72	1.20
strani, broširano	25
St. 6. (Novak) Ljubosumnost	24
St. 7. Andersonova pripovedka,	35
Za slovensko mladino priredila	35
Uta, 111 strani, broš.	35
St. 8. Akt štev. 113	75
Stev. 9. (Univ. prof. dr. Franc	70
Weber) Problemi sodobne file-	70
zofije, 347 strani, broš.	70
St. 10. (Ivan Albrecht) Andrej	25
Ternove, religiozna karikatura	25
in miselnost, 55 str., broš.	25
St. 11. (Pavel Golik) Peterkova	30
poslednje sanje, božična povest	30
narodno-gospodarski spis, posle	80
venil dr. Albin Ogri, 236 str.,	80
broš.	80
St. 12. (Fran Milčinski) Možni	30
prstan, narodna pravljica v 4.	30
dejanjih, 91 str., broš.	30
St. 13. (V. M. Garša) Načelna	30
Nikolajeva, roman, posloveni	30
U. Znan, 112 str., broš.	30
St. 14. (Dr. Karl Egliš) Denar,	30
narodno-gospodarski spis, posle	30
venil dr. Albin Ogri, 236 str.,	30
broš.	30
St. 15. Edmund in Jules de Gon-	40
court, Renee Mauparin	40
St. 16. (Janka Samet) Življenje,	45
pesmi, 112 str., broš.	45
St. 17. (Prosper Maringer) Varno	45
duše v vseh, povest, prevel Mir-	45
Ko Pretmar, 80 str.	45
St. 18. (Jarosl. Vrchlicky) Opa-	45
reka lukovskega graščaka, vese-	45
logra v enem dejanju, posloveni	45
ni dr. Fr. Bradac, 47 strani,	45
broširano	25
St. 19. (Gerhart Hauptman) Pa-	45
topljeni zvon, dram. balika v pe-	45
tih dejanjih, posloveni Anton	45
Funtek, 124 strani, broš.	45
St. 20. (Jul. Zeyer) Gospodji	45
Komurasaki, japonski roman, iz	45
čestine prevel dr. Fran Brad-	45
ac, 154 strani, broš.	45
St. 21. (Fridolin Zelina) Dvamalet	45
kralikofanih zgodbe, II., 73 str.	45
St. 22. (Toustoj) Kresterjeva	45
sonata	45
St. 23. (Sophokles) Antigona, tal-	45
na igra, poslov. C. Golar, 80 str.	45
broširano	45
St. 24. (E. L. Bulwer) Poslednji	45
denar Pompejev, I. del, 355 str.,	45
broš.	45
St. 25. Poslednji denar Pompeja,	45
II. del	45
St. 26. (L. Andrejev) Črna ma-	45
ske, poslov. Josip Vidmar, 82 str.	45
broš.	45
St. 27. (Fran Erjavc) Brezpe-	45
selnost in problemi strahova za	45
brezposelnost, 80 str., broš.	45

SPISI ZA MLADINO

St. 20. Tarzan sin opic	30
Tarzan sin opic, trdo vez.	1.20
St. 31. Roka roko	25
St. 32. Ziveti	25
St. 35. (Gaj Salustij Krlep) Voj-	50
na v Jugurto, poslov. Ant. Dok-	50
ler, 123 strani, broš.	50
St. 36. (Ksaver Meško) Listki,	65
144 strani	65
St. 37. Domate živali	30
St. 38. Tarzan in svet	1.00
Stev. 39. J. A. Bohem	90
St. 47. Misterij duše	1.00
Stev. 48. Tarzanova živali	90
Stev. 49. Tarzanov sin, trd vez	1.20
St. 50. Sika De Graye	1.20
St. 51. Slov. balade in romance	80
St. 52. V metcu	1.00
St. 53. Namisljeni bolnik	50
St. 54. To in onkraj Sotle	30
St. 57. Tarzanova mladost, trd	1.20
vez	1.20
St. 58. Glad (Hamana)	90
St. 59. (Dostojevski) Zapiski iz	1.00
mrtevga doma, I. del	1.00
St. 60. (Dostojevski) Zapiski iz	1.00
mrtevga doma, II. del	1.00
St. 61. (Golar) Bratje in sestre	75
St. 62. Idijot, I. del (Dostojevski)	90
St. 62. Idijot, II. del	9

KRATKA DNEVNA ZGODBA

JOŽA HERFORT

STRIC Z IGLAMI

Mračilo se je. Razdrapan kolo-
voz z globokimi kolesnicami se je
dolgočasno vil med temnimi jelša-
mi, voda je enakomerno šumela,
nad travniki je ležala rahla megla,
koprena, obriši dreves v gozlu
so se zgubljali v temo. Listje v hri-
bu nad kolovozom je zasumelo,
vedno bližje je prihajal šum. Neo-
prezno, brezbrizno se je bližala ko-
lovozu neka žival. Prišla je na ko-
lovoz. Siva, okroglasta živala, na
prvi pogled je nismo spoznali, ko
smo se ji pa približali in ji zastav-
ili pot, da se ni mogla umakniti,
je obstala in se zvila v klobčič. —
pa nam nastavlja ostre bodice —
jež se je branil z orožjem, ki mu
ga je dala mati narava.

Pustili smo ga pa mirno obstati.
Kmalu se je živa bodičasta kro-
pla potegnila: jež jo je pipihl
dalje. Šel je po kolovozu: preseneti
tam lazarja, ki je počasi lezel čez
esto, šel ob njem in tam hrustal
broščice, iskal nato žabe in miši, pro-
ti jutru pa se spet napotil domov.
Šumel po listju in obstal pred svo-
jim gradom, pred staro jazbino.

Velika prostorna jama je bila, kot
si je pa uredil po svoje. Na bodičah
je nanosil listja in mah, pa si
postlal mehko, toplo posteljo.

Čez dan je dremal, ko pa se je
bližala noč in je postajalo v gozdu
temno, je odšel na lov.

Pohlevna žival je jež, čeprav i-
ma polno bodice. Vedno je navi-
stez samo neokreten, počasen, malo-
marno šumi po listju in si išče bo-
ro hrane, pa naj bi bil to divji sa-
dež, broščice, žaba ali kača, skromen
je in ni izbirčen. Če ga karkoli
preseneti, se zvije v klobčič in igle,
edino jezevo orožje, mu štrle na
vse strani. Mišičevje je pa tudi ta-
ko ustvarjeno, da jež s težavo
stegnemo, če se je enkrat skrčil.

CENA

DR. KERNOVEGA BERILA
JE ZNIZANA
Angleško-slovensko
Berilo

(ENGLISH SLOVENE READER)

Slovene name

\$2.—

Naročite ga pri

KNJIGARNI "GLAS NARODA"

216 West 13th Street

New York City

Komaj je lisica odšla in je jež
napravil par korakov, je kot u-
kopan obstal. Iz trate se je čul
rahal, komaj slilen šelest, pa ježu
je bilo dovolj. Bodice nad čelom so
se sovražno nasrile in štrlele v obli-
ki varovalnega štita naprej, rilček
je nemirno vonjal zrak, oči
pa iskale sovražnika.

Na kolovoz je prišel neslišno
velik modras. Jež mu je zastavil
pot, tako da ni imel izhoda. Modras
ni mogel misliti na beg, postavil
se je v obrambo, v boj na življenje
in smrt.

Oči, one srepo se podolgovato ze-
nico, so žarele v divjem ognju,
nalo glavo je dvignil od tal in v
dvoje razcepil jeziček je nemir-
no potrepetal. Modras je udaril
prvi na jeza, pa z besnostjo odsko-

čil, glavo mu je orosila črna deča
kri. Bol ga je podžigala na boj, jež
je pa samo sršil svoje bodice in se
skušal približati modrasu od za-
daj. Ko se mu je to posrečilo, je
zdrbil z enim napadom, z enim
samem prijemom modrasu hrbeni-
ce. Modras ni več napadal, samo
slepo je bil okoli sebe, dokler ga ni
jež uničil.

Srščice igle so se pohlevno po-
legle in mirno je povečerjal mo-
drasa, pa odklovrtil dalje, kot bi
ni bilo nič.

Lesnika je dozorela, dren in glog
sta se šibila pod težo obilnega sa-
da. Jež se je pripravil zalogo za
zimo, zalogo pod kožo.

Hrustal je velike brošče pa za-
he, a za slaščico si je privoščil sa-
dežev, ki jih je bilo v izobilju po-
vsod.

Mrazi jesenski vetrovi so odna-
šali pestro listje, list za listom je
venel. Gozd je postajal revnejši,
gozd je umiral. Jutra so bila me-
glavna in solnce ni imelo čez dan
nobene moči. Sedaj si je prišel jež
urejati zimsko posteljo. Na bodičah
je vrnil, nosil listje v svoj dom in
posteljo na debelo nastlal s toplim
listjem in mahom, pa se v pozni je-
seni zaril in zaspal zimsko spanje.

Ko je vesna pripeljala rožno po-
miad, ko so ptički spet zapeli, je
jež vstal.

Prve noči je ves betezen hodil o-
koli in si iskal hrane. Neke noči
pa, ko je šel na daljši izprehod, so
komaj slinilo završala nad njim
temna krila velike uharice, skrčil
se je, se zvil v klobčič, a ostri dol-
gi kremplji so si našli ljub iglami
not v srce. Gozdnega dobrovtelja,
iglatega strica je uničil edini nje-
gov nevarni sovražnik — vir.

PROZORNA GLAVA

Po dosežanjih metodah je bilo
nemogoče fotografirati možgan
v zaprti lobanji čelo s pomočjo
Röntgenovih žarkov, kajti loban-
ske kosti so zasenčevale sliko meh-
kih možganov ki propuščajo žar-
ke. Celotno po metodi vzbujanja
določene snovi v možgansko žilje
je bilo nemogoče dobiti sliko mož-
ganov, kajti sence, ki so bile po
tej metodi še temnejše od kost-
nih senc, so bile le sence tega žil-
ja, ne pa možganov samih.

To dejstvo je bilo krivo, da se
pri zaprti lobanji nikakor niso
dale z Röntgenovimi žarki ugotovi-
titi morebitne oteklino v možga-
nih in ozdraviti, še preden so pov-
zročile smrt.

Temvečji pomen ima tedaj naj-
novejša odkritja duesseldofskega
zdravnika dr. Wustmanna, ki je o
njem pred kratkim poročal na seji
Medicinske družbe v Duesseldorfu.
Dr. Wustmann vzbigne v
notranjost lobanje neki preparat,
ki sestoji v glavnem iz torija. In-
jekcija ne povzroči nobenih bole-
čin in nima škodljivih posledic,
kakor so pokazali vsaj poskusi na
živalih, pač pa je nje učinek ta,
da pokažejo Röntgenovi žarki sli-
kovito natančnostjo najmanjše
gubiče in zavoje možganov in
hrbenice, celo najbolj tenkih živ-
cev od njihovega središča do nji-
hovega izvoka in organih. Neki
moški je umrl s simptomi oteklino
v možganih. Kje je tičala ta
oteklina, so hoteli dognati šele z
obdukcijo. Že je bilo za to vse

pripravljeno, ko si je dr. Wust-
mann izposil za trenutek truplo.
Vrnil se je s trditvijo, da tiči o-
teklina na tem in tem mestu ter
je tako in tako velika. Ker ni bi-
lo na lobanji nobenega znaka, da
bi jo odprli, so se vsi nevarno
smejali njegovi izjavi. A ko so lo-
banjo odprli, so ugotovili, da je
govoril čisto resnico. Dr. Wust-
mann je bil sedež oteklino dognal
skozil lobanjo po svoji metodi.

Ker se hočejo z nadaljnjimi po-
skusi najprej prepričati, da je
Wustmannova metoda za živega
človeka absolutno neškodljiva,
je se niso začeli uporabljati v šir-
šem obsegu. A skoraj gotovo je,
da bo že v doglednem času vsa-
komur mogoče videti fotografijo
svojega miselnega organa in ugo-
toviti po njegovih zavojih in gu-
bah vse svoje talente in sposob-
nosti. Še večji pomen pa bo ime-
lo senzacionalno odkritje za
zdravniško vedo, ki bo sedaj spo-
sobnejša ozdraviti ljudi cele vr-
ste bolezni, ki so vodile v smrt
samo zato, ker njihova sedeža v
možganih niso mogli pravočasno
dognati.

POZIV
NAROČNIKOM

Vse naročnike, ki se ni-
so odzvali na poslani
jim opomine prosimo, da
po možnosti takoj po-
ravnavajo naročino. Ko-
mur to začasno ni mogo-
če, naj nam sporoči.

Vsem onim, ki se ne
bodo odzvali, bomo pri-
merani vsta riti nadaljno
posiljanje lista.

Uprava "Glas Naroda"

priljubljen, ko si je dr. Wust-
mann izposil za trenutek truplo.
Vrnil se je s trditvijo, da tiči o-
teklina na tem in tem mestu ter
je tako in tako velika. Ker ni bi-
lo na lobanji nobenega znaka, da
bi jo odprli, so se vsi nevarno
smejali njegovi izjavi. A ko so lo-
banjo odprli, so ugotovili, da je
govoril čisto resnico. Dr. Wust-
mann je bil sedež oteklino dognal
skozil lobanjo po svoji metodi.

Ker se hočejo z nadaljnjimi po-
skusi najprej prepričati, da je
Wustmannova metoda za živega
človeka absolutno neškodljiva,
je se niso začeli uporabljati v šir-
šem obsegu. A skoraj gotovo je,
da bo že v doglednem času vsa-
komur mogoče videti fotografijo
svojega miselnega organa in ugo-
toviti po njegovih zavojih in gu-
bah vse svoje talente in sposob-
nosti. Še večji pomen pa bo ime-
lo senzacionalno odkritje za
zdravniško vedo, ki bo sedaj spo-
sobnejša ozdraviti ljudi cele vr-
ste bolezni, ki so vodile v smrt
samo zato, ker njihova sedeža v
možganih niso mogli pravočasno
dognati.

ŠKOF IN PLESALCI

Škof v Bretonskem mestu Quim-
peru je zelo strog gospod. Novo-
dobne zabave, zlasti novodobni ple-
si so mu tren v oči. A tudi v avto-
busih, ki prevažajo mladino v
"krajce pogubljenja", kakor pravi
sam, vidi hudičovo orodje. Zato je
izdal proti plesalcem, godbenikom
in avtobusnim podjetnikom pastir-
sko pismo, v katerem preti vsem
prizadetim, da jim odtegne sveto-
tajstva in jim naloži še druge cer-
kvene kazni.

A kakor so Bretonci pobožni,
takšnega postopanja vendar ne
morejo prenesti. Zato so bretonski
cdek Mednarodne zveze poklicnih
plesalcev, dalje lastniki plesališ in
avtobusov ter muzikanti strogega
škofa enostavno tožili.

O tej zadevi je te dni razprav-
ljala prva instanca v Quimperu.
Zastopnik tožiteljev je skušal ško-
fa potolči na njegovem lastnem
polju s tem, da je z izjavami cer-
kvenih očtov in celo svetnikov
dokazoval, da ne preti vernikom
zaradi modernih plesov nobeno ve-
čno pogubljenje. Škofov branitelj
pa se je skliceval spet na Franco-
sko akademijo, ki je na svojih se-
jah najodločnejše obsodila moderne
plese. Pozival je na poravnavo in
povratek k pobožnim plesom prejš-
njih dni, valčkom, polkam in ma-
turkam, ki jih cerkvene oblasti
priznavajo.

Sodnik se je čutil premalo kom-
petentnega, da bi sporno stvar, ki
je zbudila v Bretonski največje
razburjenje, odločil na licu mesta
in je razpravo preložil.

Nesreča ne počiva!

Tudi smrt ne. Podvrženi ste eni ali drugi, vsak dan.
Kaj ste pa storili za svojo obrambo in za
obrambo svojih otrok?

Ali ste se zavezovali za slabo, dolga, nevarna ali smrt?
Ako ne, tedaj pristopite takoj k bližnjemu društvu Jugoslo-
vanske Katoliške Jednote. Naša jednota plačuje največ bol-
niških podpor med vsemi jugoslovanskimi podpornimi orga-
nizacijami v Ameriki. Imovina naša nad \$1.100.000.00,
članstva nad 20.000. Nova društva se lahko ustanovijo v
Združenih državah s. št. člani. Pristopnina prostje. Berite
najboljši slovenski tednik "Nove Dobe", glasilo JSKJ. Pišite
po pojasnila na glavnega tajnika, Anton Zbaničnik, Ely, Minn.

VAMPIRIJI
ROMAN
VELEMESTA

Spisal EMILE GABORIAU

PRVI DEL

I.

8. februarja... je pritiskal strupen mraz.
Opoldne je kazal toplomer devet stopinj
tri desetinke pod ničlo.

Nebo je bilo oblačno in polno snega.

V Parizu se ljudje ne brigajo dosti za ti-
ste, ki nimajo kruha. Toda pozimi, ko nosi
Seina se seboj led se mnogi radi spominja-
jo onih, ki nimajo kurjave, in pomilujejo
jih.

Zato se je tudi lastnica hotela "Pri Pe-
ruanu" gospa Loupiasova, robata in robust-
na Auvergnanka, vse drugače zanimala za
svoje najemnike kakor običajno, ko je skr-
bela za nje samo toliko, da jih je nepresta-
no nadlegovala z zahtevami, moledovanjem
in grožnjami, naj plačajo najemnino.

— To je pa res zima! — je dejala svo-
jemu možu ki je baš alagal premog v peč.
— V takem mrazu imam polno glavo skr-
bi, posebno če pomislim na lansko zimo, ko
smo našli v podstrešni sobici najemnika o-
bešenega. Ta nesreča je nas stala petdeset
frankov ne glede na žalitve, ki so si jih
dovolili sosedi. Moral bi pogledati, kaj po-
čno naši ljudje v podstrešnih sobah.

— Eh, z doma so odšli, da bi se segreli.

— Misliš?

— Prepričan sem. Oče Tantaine se je iz-
gubil že zgodaj zjutraj, kmalu za njim sen-
pa videl odhajati Paula Violaina. Gori je
ostala samo Roza in mislim, da ima toliko
zdrave pameti, da bo ostala v postelji.

— Oh, te mi skoraj sploh ni žal, — je de-
jala Loupiasova. — Če le nisem imela oni
večer kurje slepote, sem prepričana, da bo
prav kmalu pustila gospoda Paula na ce-
dilu. To dekle je za naš dom še prelepo.

Hotel "Pri Peruanu" stoji v rue Hu-
chette dobrih dvajset korakov od trga du
Petit Pont. Na zunanji je hiša umazana, uli-
ca ozka, blatna in na prvi pogled bi mogel
človek misliti, da ima pred seboj brlog. V
resnici pa ni tako, kajti hiša je poštena.

Notranja oprema in ureditev hiše se pa
odteguje vsem našim predstavam. Od vrha
do tal so bila vsa nadstropja s pomočjo plat-
nenih sten razdeljena na mnogo tesnih iz-
bic, ki jih je Loupiasova ponosno prištevala
med sobe. Toda v primeri s podstrešnimi
luknjami so bile te izbice še sijajne. V pod-
strešju sta bili k sreči samo dve luknji. Od
strehe ju je ločil samo umeten strop, svetlo-
ba je pa prihajala v obe skozi majhne line.
Postelja s slamnjaco, natlačena z morskot-
ravo, miza in va stola to je bilo vse pohi-
štvo.

V eni teh podstrešnih izbice je prezehalo
v ostri zimi mlado dekle, čigar ime je bila
Loupiasova baš izgovorila. Bila je dražest-
no bitje. Dovršila je bila baš devetnajst let
in bila je plavalaska. Dolge trepalnice so
nekoliko zakrivale skoraj preostri bleisk
njenih oči. Njene ustnice, za katerimi so se
zdaj pa zdaj zalesketali prekrasni beli zob-
je so bile menda utvarjene samo za smeh-
ljaj. Njeni zlati lasje, nad čelom nakodram,
so bili na vratu speti s preprostim glavni-
kom.

Ni ostala v postelji, kakor je mislil Lou-
pias. Vstala je, se zavila v posteljno pregr-
njalo, ker ni imela šala, da bi zakrival nje-
ne bele rame potem je pa sedla k peči, ki
je pa preseneto slabo grela.

Sedeč tako na umazani cunjki ki jo je
smatrala Loupiasova za preprogo, je Roza
od dolgega časa razkladala karte.

— Ena, dve, tri, — je mrmrala sama pri
sebi, — mlad plavalas mož... to bo Paul.
Ena, dve, tri... pota in opraki. Ena, dve
tri... obeta se mi denar. Ena, dve, tri... ne,
tu pa nekaj ni v redu; resno oviro vidim.
Ena, dve, tri... pikova devetka! To pomeni
žalost, osamljenost, bedo!... Že zopet piko-
va devetka!

Bila je zares prestrašena, kakor da bi ji
kdo povedal, da jo čaka težka nesreča. To-
da kmalu si je opomogla. Iznova je zmešala
karte, dvignila jih je nekaj skrbno z levo

roko, jih razložila pred seboj in začela izno-
va šteti: ena, dve, tri.

To pot so bile karte širokogrudnejše in
polne zapeljivih obljub.

— Ljubljena si, — so ji šepetale, — bo-
gata boš, nekdo misli nate, po tajnih potih
dobiš pismo od mladega, zelo bogatega mož-
ža črnih las.

Mladega moža je predstavljala križev
kralj.

— Zopet ta drugi! — je zamrmrala Roza.
— Že mora tako biti, usoda hoče tako.

Takoj je vzela iz skrivnega predalčka u-
mazano, zmečkano pismo, ki ga je bila že
neštetokrat prečitala. Počasi ga je začela
čitati, od prejšnjega dne že dvajsetič.

Gospodična!

Videl sem Vas in ljubim Vas! Častna
beseda!

Moram vam povedati, da Vaše mesto ni
v tem umazanem okraju, kjer skrivate svo-
jo lepoto. V rue de Donat Vas čaka raz-
košno stanovanje — pohištvo iz citrono-
vega in palisandrovega lesa. Najemnina bo
na Vaše ime.

Premislite dobro, informirajte se, nudim
vam popolno jamstvo. Nisem sicer še pol-
noleten, bom pa čez pet mesecev in tri dni,
potem bom pa lahko razpolagal z dedšči-
no po svoji matri, kakor bom hotel. Poleg
tega, moj oče je star in bolehen in če bi se
mi posrečilo prijeti to stvar pri pravem
koncu, bi ga morda spravil pod kuratelo.

Ali naj Vas napovem šivilji?

Od danes napej bom čakal pet dni vsak
dan od štirih do šestih Vašega odgovora in
seer v kočiji, ki bo stala na vogalu trga du
Petit-Pont.

Gaston de Gandelu."

To ogabno, ponižujoče in smešno pismo
v Rozi ni vzbudilo nobenega ogorčenja. —
Nasprotno, ta prozorna proza jo je omam-
ljala in zdela se ji je, da sliši najočečarjivo-
šo muziko.

— Kaj ko bi poskusila?

Razmišljala je, naslonjena na komolec, ko
so stopnice zaškrpale pod mladostnimi in
svezimi koraki.

— On! — je zašepetala prestrašeno. —
Paul.

Hitro je spravila pismo nazaj v predal-
ček.

Bil je že skrajni čas, da se je požurila,
kajti Paul Violaine je že stal na pragu.

Bil je še mlad komaj trindvajset let star
mladenič, čudovito lepo raščen. Njegov o-
braz idealno pravilnih poteza je bil rjavka-
sto blede, kar je pričalo o južnem plemenu.
Mehki, svileni brki so mu zakrivali nekoliko
debele ustnice. Njegovi plavi lasje, na in-
teligentnem, ponosnem čelu naravno sko-
drani, so čudovito harmonirali z velikimi
črnimi očmi, ki so prihajale tako še bolj do
veljave.

Njegova obleka je bila sicer skrbno osna-
žena, vendar je pa pričala o bedi in sicer ne
tisti, ki živi od sočutja bližnjih, ne da bi se
sramovala temveč o mnogo hujši bedi, ki
zardeva, videč sočuten pogled, ki molči in
se skriva.

V tej sibirski zimi je imel na sebi hlače,
telovnik in suknjič iz črnega sukna. Res je
imel na sebi tudi lahek svrtnik svetle barve,
toda to ga ni moglo greti. Njegovi čevlji so
se sicer svetili, toda pričali so o obupnem
tekanju za srečo.

Pod pazduho je držal zavoj papirja, ki ga
je vrgel na posteljo.

— Nič, — je dejal z glasom strašne ma-
lodušnosti, — že zopet nič!

Mlada žena je hipoma pozabila na karte,
zdrznila se je in vstala. Tik pred Paulovim
prihodom se je še sladko smehljala, zdaj
je pa zrla srepo prišleca v oči in človek bi
mislil, da se pripravlja zapoditi ga nazaj,
od koder je bil prišel.

— Kaj! — je vzkliznila na videz prese-
nečeno, čeprav v resnici še daleč ni bila.
— Nič, — po vsem tem, kar si mi davi
pred odhodom zatrjeval?

NADALJEVANJE SLEDI

Vsakovrstne

KNJIGE

POUČNE KNJIGE
POVESTI in ROMANI
SPISI ZA MLADINO

se dobi pri

"GLAS NARODA"

216 W. 13th Street New York, N. Y.

Telephone: CHELSEA 3878

POPOLEN CENIK JE PRIROČEN
V TEM LISTU VSAKI TEDEN

Trpljenje ljubezni

ROMAN IZ ŽIVLJENJA
Za Glas Naroda priredil I. H.

34

(Nadaljevanje.)

— Kaj želiš? — vpraša Rado ostro ter položi — cigareto na srebrni krožnik ter se nekoliko dvigne.

Neprikrito sovraštvo nenadoma vstane med obema prijatelje-ma. Mirko vzame kozarec da bi pil. Toda, ko ga prinese do ust, ga z veliko nevolje zopet postavi na mizo. Niti kaplje ni mogel več piti. Vino pusti v kozarec.

Kratko premisli — ne, bilo je brez pomena dotakniti se nečesa, ki ni preneslo nobenega prijema. In njej, ki se je ločila od življenja, tudi ne bi bilo pomagano! In da bi slednjič poklical dr. Gro-ma na odgovor, česar nikdo ni natančno vedel, je bilo nemogoče — samo iz okoliščin.

Težak molk visi nad obema. Oba se bojita prekiniti molk, dokler ne postane za Rada premučno. Prime steklenico, da bi prijatelju zopet natočil.

— Ali ne boš izpil?

— Hvala! Danes sem že dovolj pil!

Bled nasmeh se zaziblje na Radovih ustih.

— Redkokdaj ali pa še nikoli nisem pri tebi tega slišal.

— Mogoče! Toda danes sem truden. Zato bi rad šel!

Mirko vstane. Skoro preteče je njegova zastavna, širokopleča postava vplivala vpricho slabotnega prijatelja.

— Ali se jutri vidiš?

— Komaj bo mogoče, ker sem obljubil Uli —

— O, da, sem pozabil.

Mirko se je moral premagovati, ko je prijatelju za slovo segel v roko. Oba sta se tudi izognila, da bi si pogledala v oči; Mirko, ker je bil poln jezne bolečine in Rado v občutku zadrege in sramote.

Mirko se oddahne, ko mu na ulici zapihna na vroče čelo hladna sapa. Zgoraj je nekdo stal pri oknu, da gleda za njim, toda Mirko se ne ozre in trdnih korakov gre iz kavarne. Danes je bil zadnji-krat pri Radu! Lepo prijateljstvo je bilo raztrgano; zelo ga je bo-lelo.

Toda so stvari, katerih ni mogoče odpustiti in Radovo postopanje z Eriko je spadalo v to vrsto. Tako jasno je videl vse pred seboj — ničesar ni vedel in vendar je poznal vse okoliščine. Ne, da bi bila Erika Radova, ga je polnila jeza in žalost — prav dobro je vedela, kaj je storila! Kako zelo je morala ljubiti Rada, da je za-radi njenega na vse pozabila! Bila je njena zadeva in ni brigala ni-kogar drugega.

Toda, da Rado te plemenite žene ni spoznal, da se je je na-veličal, da jo je zavrnil zaradi brezpomembnega bitja, zaradi nič-vrednice, to je bilo neodpušljivo. O, poznal je prijateljevo kruto brezobzirnost, ki ni nikdar vprašala po tem, ako je koga žalila, tem-več je delala samo po svojih željah! Ko mu je majhno, črno, čgan-sko dekle, ki je v tem trenutku razburjalo njegove čute, teklo pre-ko pota, tedaj je bila Erika pozabljena. In vrget jo je v obup, da si ni mogla izbrati nobenega drugega izhoda. Težko, zelo težko se je prijatelj pregrešil nad njo, in nič več ni bilo mogoče popraviti!

Mučno je vse to to noč občutil tudi Rado. Dolgo je še stal pri odprtem oknu; ni se mogel odločiti, da bi šel v posteljo.

Na žametno temnem nebu so se svetile zvezde. Miru mu niso prinesle. Še nikdar ni bil v tako mučnem razpoloženju kot danes. Sam sebe ni več poznal. Njegova vedno hladnokrvna narava, ki je stala nad vskakim slučajem je bila ysa iz ravnotežja. In da mu je Mirko brez besed odpovedal svoje prijateljstvo, ga je zelo bolelo; Mirko mu je bil mnogo!

Roke pritisne na oči in občutek, ki mu je bil do sedaj tuj, ga obide, občutek kesanja! Zdaj, v spominu, je spoznal, kako grdo in surovo je bilo njegovo delovanje, kako velika je bila krivica, ka-tero je storil ženi, ki mu je podarila vso svojo bogato dušo in je videla v njem srečo svojega neveselega, samotarskega življenja! Prepričano pride do spoznanja, da najzadnjega in naglobljega na tej ženi ni razumel in da je sam zločinsko uničil, kar mu je usoda nu-dila lepega!

In ko je dobil sporočilo, da je Erika vsled nezgode umrla, mu je takoj rekel nek notranji glas: — To ni nezgoda! Sama! — In vedel je tudi za vzrok; toda ni se upal slediti tej misli, ker se je čutil krivega.

In zdaj je to uganil tudi Mirko! Kako je prišel prijatelj na to? Ali se je navzle svoji veliki previdnosti izdal? S kako besedo, s pogledom, kako kretanjem? Mirko je bil pri vsi svoji močni postavi zelo rahločuten in je videl v najbolj skrite misli svojega bližnje-ga. In to je njemu samemu bilo v nesrečo in mu je vzelo prijatelja!

Popolnoma jasno, kot bi bilo včeraj, mu pride zadnji dan, ko ga je Erika obiskala, v spomin; vsak pogled, vsaka beseda, ki sta jo izgovorila, kako je bil hladen in oduren, da jo je s tem kar naj-hujše ranil. Skoro ga je veselilo, da jo je mučil In nato njegove zadnje nesrečne besede — ne, nič več misliti — proč!

Kot mrtva je ležala pred njim. Dolgo je trajalo, predno se je zopet zavedla. Pozneje je kot v spanju šla poleg njega po stopni-čah. Poklical je avtomobil in ji pri vstopu pomagal. Nobene besede ni rekla in njene osteklenele oči so brez vsakega izraza gledale v daljavo.

Bal se je za njo; v drugem avtomobilu se je peljal za njo in je opazoval, kako je prišla domov. Še dolgo potem ni mogel po-zabiti bledega obraza obupane žene.

Nikdo rad ne gleda nazaj. Pa če je bila njegova volja še tako trdna — glasovi obzobde in kesanja so vendar bili močnejši, ni mo-gel niti spasti, ko je končno vendar legel v posteljo.

Prej kot po navadi je naslednje jutro vstal. Dolg je bil dan pred njim, plašljivo dolg. Prvič v svojem življenju ni vedel, kaj bi z njim počel. Ni šel v naravo, ker ni hotel videti nobenega člo-veka, posebno ne v nedeljskem veselju. Bal se je že večera, ko ga je k sebi povabil nek prijatelj profesor. Da bi Mirka k sebi pova-bil, na to ni bilo niti misliti. Njegovo odločno odpoved je predobro razumel.

Edino, kar mu je preostalo, je bilo — delati. Za to pa mu je bilo treba misli. Neznosen mu je ta notranji nemir, katerega je moral premagati. Ob njegovi veliki odločnosti se mu slednjič po-sreči zbrati misli in pregnati vse, kar ga je motilo. Toda samo za malo časa.

Tiho kot v cerkvi je bilo vse okoli njega. Toda ta mir je ob-čutil drugače kot sicer. Ta mir ni bil blagodejen, temveč mučen. In skoro mu je bilo žal, da je služkinjo že odslavlil. Pa hotel je biti sam. Težko je delal. Kar mu ni teklo pero; le s težavo so se mu de-lali stavki. Nekaj je bilo, kar ga je motilo.

Peró odloži in se nasloni na pisalnik stoln nazaj. Solnce je bilo skozi okno v svojem zlatem blesku kot nekaj na zlate Erikine lase. Tako se mu podijo misli, ko je na preprogi videl solnčno svet-loba.

(Dalje prihodnjik.)

"Narava v surovosti
je redkokdaj MILA"

BREZ USMILJENJA

"Narava v Surovosti" — nar-dahnjeno od dirjaške grozovi-tosti smrtne bitke med strašnim tigrom in krvočelnim črnim Panterjem — grozo javanske džungle.

Tega ni v Luckies
... najmilejši cigareti
kar ste jih kdaj kadili

Mi kupujemo najboljši in naj-finejši tobak na celem svetu — toda s tem še ni povedano, zakaj ljudje vsepovsod smatrajo Lucky Strike za najmilejšo cigareto. Dejstvo je, da nikdar ne pregledamo resnice, da je "Narava v Surovosti

Redkokdaj Mila" — zato je temu finemu tabaku po primerem staranju in miljenju dana dobrot onega Lucky Strike čistilnega pro-cesa, ki je opisan z besedami — "It's toasted." Zato pravijo ljudje v vsakem mestu, trgu in vasi, da so Luckies tako mile cigarete.

"It's toasted"
Ta zavojček milih Luckies

"Ako mož napiše boljšo knjigo, ako ima boljšo pridigo ali če napiše boljšo mlačico kakor njegov sosešč, bo svet napravil izbojeno pot do njegovih vrat, četudi zgradi svojo hišo v gozdu."

RALPH WALDO EMERSON

Ali ne pojasni to, zakaj je črni svet sprejel in odobril Lucky Strike?

Vesti iz Primorja.

Pred goriškim sodiščem se je vršil te dni proces proti trem Slo-vencem zaradi bega čez mejo.

Obtoženi so bili 16-letni Andrej Razložnik, 29-letna Marija Koro-ene in 28-letni Ivan Škvarca, vsi iz Črnega vrha pri Idriji. Razlo-ženik je bil obsojen na dva mēsa-eca ječe in 1730 lir denarne kazni. Koroenova na tri mesece ječe in 982 lir denarne kazni, Škvarca pa je bil oproščen.

Pred prizivnim sodiščem je bil obtožen 22-letni Lojze Krančič iz Opatjega sela. Aretiran je bil 9. junija t. l. ker je kršil določila policijskega političnega nadzor-stva. Obsojen je bil že na štiri me-sece ječe. Prizivno sodišče je ob-sodbo potrdilo.

Tudi pred sodiščem na Reki je bilo obsojenih zaradi pobege čez mejo nekaj Slovencev. 20-letni Peter Pamič 30-letni France Benčina iz Idrije in 40-letni Ivan Dračul iz Moščenice so bili obso-jeni na 3-mesečno ječo in po 2000 lir denarne kazni. Nadalje so bili obsojeni 19-letni Josip Sbrlin na 4 mesece ječe in 2333 lir denarne kazni 27-letni Matej Turčinovič iz Banovca na 3mesece ječe in 2000 lir denarne kazni, a le pogojno.

V Dobravljah pri Ajdovščini sta se te dni poročila Slavko Ver-čon in Tončka Jerkčeva.

Pri Knežaku nad Ilirsko Bstri-co se vršijo že nekaj dni vojne vaje fašistične milice in vojaštva. Miličnik-ima vaje dopoldne, vojaki pa popoldne. Vaje se vrši-jo ob cestah, po katerih je tedaj prepovedan vsak promet. Ljudje trpijo zaradi tega škodo, ker z vo-zovi ne morejo na njive in po-

la. Vojništvo je napravilo veliko škodo tudi na travnikih in poljih.

Generalni fašistični tajnik Sta-race je odredil, da se sedež fašis-tične organizacije je nenadoma premesti v Slavino. S to preme-stitvijo je predvsem napravil us-lugo krajevnemu fašističnemu tajniku ki biva v Slavini.

Blizu Peratov pri Kobarižu se je zgodila nesreča. Mladi Stani-slav Perat je našel ročno grana-to. Ko jo je pobral, je nenadoma eksplodirala. Granata mu je raz-trgala obraz in hudo ranila obe roki. Naglo so dečka odpeljali v kobarško bolnico, kjer pa je ne-kaj ur pozneje podlegel ranam. Deček je našel granato v nepo-sredni bližini topniškega tabora. Straža ga ni opazila, ko se je pri-bližal taborišču.

V bojskih hribih sta se te dni smrtno ponesrečila dva pastirja. Oba sta našla smrt v prepadih Kanina in Grintoveca ko sta iska-la živino, ki se je ločila od črede in izgubila. Prvi je bil s planine Globoko. Imenoval se je Ivan Ža-gar in je bil 23 let star. Reševal-na ekspedicija ga je našla že mrt-vega. Ob skalah si je razbil gla-vo. Druga je doletela enaka ne-sreča na Grintovcu. Bil je to 18. letni France Kosmač iz Soče pri Boven. Zlomil si je hrbtenico in tilnik. Reševalci tudi njega niso mogli rešiti smrti.

Te dni se je v bližini Rima po-nesrečil letalec Pavel Mlakar. Pri padcu z letalom je dobil smrtne poškodbe, ki jim je nekaj ur na to podlegel. Prepeljali so ga v Trst kjer so ga v petek pokopali.

V bližini Tarčenta se je pone-srečil fašistični novinar Cutelli. S svojim avtomobilom je z veliko brzino vozil proti Gorici. Da ne bi povozil neke žene z otroci, ki so se nenadoma pojavili na cesti, je z vozilom naglo krenil na levo. Avto se je prevrnil, fašist pa je dobil hude poškodbe in so ga pre-peljali v goriško bolnico.

Tega meseca se prično v Italiji predvojaški tečaji. Letos bodo dvojni za letnike 1913 in prejšnje, ki so absolvirali lani prvi tečaj, in za letnika 1913 in 1914, ki sta prvič vpoklicana. Tečaje morajo mladi tovarišči, ki bi se bila rada naučila plavanja. Nenadoma pa se je fant spodtaknil, Marija pa mu je zdrsnila iz rok in tedaj jo je zagrabil struja in odnesla. Otrok je utonil. Ostali pa so se razbežali in stekli domov, kjer so povedali o nesreči.

Absolvent ljubljanske srednje tehnične šole Vladimir Daner je odpotoval v Julijsko-Krajinno na počitnice. Takoj so se zglasili pri-njem karabinerji in ga aretirali. Po treh dneh zapora v Trstu so ga izročili vojaški oblasti, ki ga je takoj potrdila za vojaško služ-bu in odposlala h kadru v Cosen-zin. Daner pa je že od leta 1922 jugoslovanski državljan in je od-sluzil tudi jugoslovanski vojaški rok v Sarajevu.

Blizu Topolea pri Ilirski Bist-rici se je pred dnevi igrala sku-pina otrok ob Reki. Nazadnje so se domenili, da pojdejo v vodo. Med njimi je bila 7-letna Marija Škerljeva, ki pa ni znala plavati.

V JUGOSLAVIJO

Preko Havre
Na hitrem Ekspresnem Parniku
FRANCE
9. Septembra

ILE DE FRANCE
11. Septembra (opoldne)
1. Oktobra — 22. Oktobra
PARIS
20. Septembra — 8. Oktobra
NIZKE CENE DO VSEH DELOV JUGOSLAVIJE

Za pojasnila in potne liste vpra-šajte naše pooblašene agente
French Line

19 STATE STREET, NEW YORK

Spočetka so ostali otroci ob bre-gu, kjer je bila voda plitva, kma-lu pa so začeli prodirati proti strugi. Abramov Lojze je omagal mladi tovarišči, ki bi se bila rada naučila plavanja. Nenadoma pa se je fant spodtaknil, Marija pa mu je zdrsnila iz rok in tedaj jo je zagrabil struja in odnesla. Otrok je utonil. Ostali pa so se razbežali in stekli domov, kjer so povedali o nesreči.

ZEPPELIN VOZI ČEBELE

Berlin, Nemčija, 30. avgusta. — Zrakoplov Graf Zeppelin je zo-pet prišel z redno prekooceansko vožnjo v Argentino in Brazilijo. Zrakoplovu poveljuje dr. Hu-go Eckener. Na krovu je šest pot-nikov in roj čebel iz Čehoslova-ške.

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.
PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, RE-ZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA PO-TOVANJE

2. septembra: Paris v Havre
Minnetonka v Havre
3. septembra: Veendam v Boulogne sur Mer
6. septembra: VULCANIA v TRST
7. septembra: Majestic v Cherbourg
Manhattan v Havre
8. septembra: Berengaria v Cherbourg
Bresden v Cherbourg in Bremen
Albert Ballin v Cherbourg in Hamburg
9. septembra: Europa v Cherbourg in v Bremen
France v Havre
Pennland v Havre
10. septembra: Conte Grande v Genova
Statendam v Boulogne sur Mer
Champlain v Havre
St. Louis v Cherbourg in Hamburg
11. septembra: Pennland v Havre
13. septembra: Columbus v Cherbourg in v Bremen
14. septembra: Ile de France v Havre
Mauretania v Cherbourg
Pres. Roosevelt v Havre
15. septembra: Bremen v Cherbourg in v Bremen
Hamburg v Cherbourg in v Hamburg
16. septembra: Olympic v Cherbourg
Minnewaska v Havre
17. septembra: Aquitania v Cherbourg
Rochambeau v Havre
Volendam v Boulogne sur Mer
Augustus v Genova
20. septembra: Leviathan v Cherbourg
21. septembra: Paris v Havre
22. septembra: Stuttgart v Cherbourg in v Bremen
Deutschland v Cherbourg in v Hamburg
23. septembra: Majestic v Cherbourg
Westernland v Havre
24. septembra: SATURNIA v TRST
Lafayette v Havre
Rotterdam v Boulogne sur Mer
Cleveland v Cherbourg in v Hamburg
25. septembra: Europa v Cherbourg in v Bremen
Westernland v Havre
28. septembra: Pres. Harding v Havre
29. septembra: Berengaria v Cherbourg
Gen. v Steuben v Bremen
New York v Cherbourg in v Hamburg
30. septembra: Homerica v Cherbourg
Minnetonka v Havre
1. oktobra: Ile de France v Havre
Bremen v Cherbourg in v Bremen
Milwaukee v Cherbourg in v Hamburg
Roma v Genova
Veendam v Boulogne sur Mer

ITALIAN LINE

"ITALIA" — "COSULICH"
1 State Street, New York

DIREKтна SLUŽBA V TRST in DUBROVNIK

Od New Yorka do Trsta v 11 DNEH
NAZHOŠE IN OGROMNJE LADJE
PRIHODNA ODPUŠTJA

6. SEP. VULCANIA
10. SEP. Conte GRANDE
17. SEP. AUGUSTUS
24. SEP. SATURNIA
1. OKT. ROMA
8. OKT. REX
Z N I Ž A N E C E N E

TJA TER TJA IN NAZAJ
Sjajni Prostori — Izborna Kuhinja
Vprašajte lokalnega agenta ali družbo

VSE PARNIKE

in
LINIJE
ki so
važne za
Slovence

zastopa:
LEO ZAKRAJŠEK
General Travel Service
1359 Second Ave. New York, N.Y.

